

FELHASZNÁLÓI ÚTMUTATÓ

a 2005/36/EK irányelvhez

**Mindaz, amit tudni szeretne a szakmai képesítések
elismeréséről**

66 KÉRDÉS

66 VÁLASZ

**Ez a dokumentum tájékoztatási célokra készült. Tartalmáért sem a Bizottság, sem a
szolgálatok nem vonhatók felelősségre.**

BEVEZETÉS	6
AZ EURÓPAI POLGÁRT MEGILLETŐ JOG.....	6
HOL TALÁL KIEGÉSZÍTŐ INFORMÁCIÓKAT?.....	7
I. VONATKOZHAT-E ÖNRE A 2005/36/EK IRÁNYELV?	8
1) Dolgozni vagy tanulni szeretne egy másik tagállamban?	8
2) Milyen szakmát kíván gyakorolni?	8
3) Milyen állampolgársággal rendelkezik?.....	9
4) Vonatkozik-e Önre az irányelv, ha Ön harmadik ország állampolgára?.....	9
5) Melyik országban kívánja elismertetni szakmai képesítését?	10
6) Melyik országban szerezte meg szakmai képesítését?	11
7) Honnan tudható meg, hogy Ön a képesítését valamelyik tagállamban vagy harmadik országban szerezte-e meg?	11
8) Alkalmazandó-e az irányelv, ha Ön távoktatás keretében vagy franchise- rendszerű intézményben részesült képzésben?	12
9) A másik tagállamban gyakorolni kívánt szakma szabályozva van-e az adott tagállamban (a fogadó tagállamban)?	12
10) Mi történik, ha az Ön által gyakorolni kívánt szakma nincs szabályozva a fogadó tagállamban?.....	13
11) Az Ön által gyakorolni kívánt szabályozott szakma valóban megegyezik-e azzal, amelyre képesítéssel rendelkezik?.....	13
12) Az Ön által gyakorolni kívánt szakma vagy az adott szakmát adó képzés szabályozva van-e az Ön saját tagállamában?.....	14
II. A 2005/36/EK IRÁNYELV MELY SZABÁLYAI ALKALMAZANDÓAK AZ ÖN ESETÉBEN?	14
13) Ideiglenesen kíván szakmai tevékenységet folytatni, vagy tartósan kíván letelepedni egy másik tagállamban?.....	14
A. IDEIGLENES SZOLGÁLTATÁSNYÚJTÁS	15
A.1 Közös szabályok	15
14) Milyen feltételeknek kell eleget tennie ahhoz, hogy vonatkozzon Önre a szolgáltatásnyújtási rendszer?	15
15) Mit jelent „jogszerűen letelepedettnek” lenni?	16
16) Kell-e nyilatkozatot benyújtania?.....	16
17) Honnan tudhatja meg, hogy kell-e nyilatkozatot benyújtania, és ha igen, melyik hatósághoz?	17
18) Milyen információkat kell feltüntetnie a nyilatkozatban?.....	17
19) Milyen információkat nem kérhetnek Öntől?	18

20)	Milyen dokumentumok benyújtását kérhetik Öntől a nyilatkozattal együtt?	18
21)	A fogadó tagállam illetékes hatósága megkövetelheti-e Öntől, hogy az okiratokat eredetiben vagy hiteles másolatban nyújtsa be?.....	19
22)	Minden dokumentumot fordításban kell-e benyújtani, és hiteles fordításra van-e szükség?	19
A.2 Általános rendszer.....		20
23)	Nyilatkozata benyújtását követően milyen határidőn belül gyakorolhatja tevékenységét?	20
A.3 Eltérő szabályrendszer alkalmazása abban az esetben, ha az Ön szakmája közegészségügyi vagy közbiztonsági kockázattal jár		20
24)	A 23. kérdésre adott válasz érvényes-e minden esetben?	20
25)	Melyek az érintett, közegészségügyi vagy közbiztonsági kockázattal járó szakmák?	20
26)	Az ágazati szakmákat érinti-e ez?	20
27)	Mindig sor kerül-e az ellenőrzésre?	21
28)	Képesítéseinek ellenőrzése esetén kell-e Önnek kiegészítő információkat vagy dokumentumokat benyújtania?.....	21
29)	Milyen határozatot hozhat az illetékes hatóság?	21
30)	Az illetékes hatóság milyen további intézkedést írhat elő Önnek, és milyen esetben?	22
31)	Milyen határidőn belül kell az illetékes hatóságnak határozatot hoznia?	23
32)	Mi történik, ha az illetékes hatóság nem reagál az előírt határidőn belül?	23
A.4 Tevékenység gyakorlására vonatkozó szabályok		23
33)	Milyen szabályokat kell Önnek betartania tevékenysége gyakorlása során?.....	23
34)	Mely szabályok alól mentesül?	24
B. LETELEPEDÉS		24
B.1 Minden szakma esetében felmerülő kérdések		24
35)	Hová kell fordulnia elismerési kérelmének benyújtásához?.....	24
36)	Milyen dokumentumok benyújtását kérheti Öntől az a tagállam, amelyben dolgozni szeretne?	25
36. a.)	<i>Minden szakmára vonatkozó dokumentumok</i>	25
36. b.)	<i>Az ágazati szakmákra jellemző dokumentumok</i>	25
36. c.)	<i>A kézművesipari, az ipari és a kereskedelmi szakmákra jellemző dokumentumok.....</i>	26
36. d.)	<i>Az általános rendszer keretébe tartozó szakmákra jellemző dokumentumok.....</i>	26
37)	Saját kezdeményezésére benyújthat-e kiegészítő dokumentumokat, és ez kívánatos-e?.....	27

38)	A fogadó tagállam illetékes hatósága megkövetelheti-e Öntől eredeti dokumentumok vagy hiteles másolatok benyújtását?	27
39)	Minden dokumentumot fordításban kell-e benyújtani?	28
40)	Elismerési kérelmét milyen határidőn belül kell feldolgozni?	28
41)	Milyen jogok illetik meg, ha az elismerést megadják Önnek?	28
B. 2 Ágazati szakmák.....		29
42)	Hogyan történik kérelmének vizsgálata?	29
43)	Milyen feltételeknek kell Önnek eleget tennie ahhoz, hogy jogosult legyen az automatikus elismerésre?	29
–	Orvos, általános ápoló, fogorvos, állatorvos és gyógyszerész	29
–	Szülésznő.....	30
–	Építészmérnök.....	30
44)	Jogosult-e Ön az automatikus elismerésre, ha képesítését még azelőtt szerezte meg, hogy országa csatlakozott Európai Unióhoz?.....	31
–	Orvos, általános ápoló, fogorvos, állatorvos, szülésznő és gyógyszerész.....	31
–	Építészmérnök.....	31
45)	Milyen elismerési eljárás alkalmazandó, ha nem adható meg Önnek az automatikus elismerés?	32
B.3 Kézművesipari, ipari és kereskedelmi szakmák.....		32
46)	Hogyan történik kérelmének vizsgálata?	32
47)	Milyen feltételeknek kell eleget tennie az automatikus elismerésre való jogosultsághoz?	32
48)	Milyen eljárás alkalmazandó, ha az automatikus elismerés nem adható meg Önnek?	33
B.4 Az általános rendszer keretébe tartozó szakmák.....		33
49)	Hogyan történik kérelmének vizsgálata?	33
50)	Milyen határozatot hozhat az illetékes hatóság?	35
51)	Milyen további követelményeket írhat elő Önnek az illetékes hatóság?	35
52)	Alkalmazkodási időszak vagy vizsga előírása esetén a hatóság maga választhat-e az alkalmazkodási időszak és a vizsga között?	35
53)	Hogyan készüljön fel az alkalmassági vizsgára, illetve az alkalmazkodási időszakra?.....	36
54)	Önnek kell-e szakmai gyakorlatról gondoskodnia az alkalmazkodási időszakban?	36
55)	Hogyan zajlik az alkalmazkodási időszak?.....	37
56)	Részesülhet-e Ön javadalmazásban alkalmazkodási időszaka keretében?	37
57)	Mi az alkalmassági vizsga tartalma?	37

58)	Évente hány alkalmassági vizsgát kell szervezni?	37
59)	Indulhat-e több alkalommal az alkalmassági vizsgán?	37
60)	Az illetékes hatóságnak milyen határidőn belül kell határozatot hoznia az alkalmassági vizsgát vagy az alkalmazkodási időszakot követően?	38
III. KÖLTSÉGEK.....		38
61)	Kérhető-e Öntől, hogy vállaljon részt aktája kezelési költségeiben?	38
62)	Kérhetnek-e Öntől pénzügyi hozzájárulást alkalmassági vizsgáért vagy alkalmazkodási időszakért?	38
IV. JOGORVOSLAT		38
63)	Milyen jogok illetik meg Önt bírósági jogorvoslat vonatkozásában?	38
V. NYELVI KÖVETELMÉNYEK.....		39
64)	Megkövetelhető-e Öntől a fogadó tagállam nyelvének ismerete?	39
65)	Előírható-e minden esetben, hogy Ön nyelvvizsgát tegyen?	39
VI. KIHEZ KELL FORDULNI PROBLÉMA ESETÉN		40
66)	Ki segíthet Önnek nemzeti szinten?	40

BEVEZETÉS

AZ EURÓPAI POLGÁRT MEGILLETŐ JOG

A polgároknak a Szerződésben foglalt alapvető joga, hogy más tagállamban folytassanak gazdasági tevékenységet. A belső piac szabályainak keretein belül azonban az egyes tagállamok valamely adott szakma gyakorlását jogilag továbbra is szabadon köthetik konkrét szakmai képesítés – hagyományosan egy, az ország területén kibocsátott szakmai képesítés – meglétéhez. Ez akadályt képez a szakembereknek az Európai Unión belüli szabad mozgása előtt, mivel azok a személyek, akik a szóban forgó szakma gyakorlására más tagállamban szereztek képesítést, más szakmai képesítéssel, nevezetesen a saját tagállamukban megszerzett képesítéssel rendelkeznek.

Ezért az európai intézmények a szakmai képesítéseknek a tagállamok közötti kölcsönös elismerését megkönnyítő szabályokat hoztak létre. Ezt a célkitűzést követi a szakmai képesítések elismeréséről szóló, 2005. szeptember 7-i 2005/36/EK irányelv. Ha az elismerés könnyebbé válik is, a gyakorlatban mégsem találunk egységes megoldást a szakmai képesítések elismertetésére az Európai Unión belül. A 2005/36/EK irányelvet a következő internetcímen találja meg:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2005:255:0022:0142:HU:PDF>

Ez az irányelv a 2005/36/EK irányelvért felelős koordinátorok csoportja (a tagállamok képviselőiből álló csoport) által jóváhagyott magatartási kódexszel egészült ki. A kódex a szakmai képesítések területén alkalmazott helyes és helytelen nemzeti közigazgatási gyakorlatokat fejt ki. A kódexet a következő internetcímen találja meg:

http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/docs/future/cocon_hu.pdf

HOGYAN HASZNÁLJA EZT AZ ÚTMUTATÓT?

Az útmutatónak az a célja, hogy egyszerűen – kérdések, illetve válaszok formájában – elmagyarázza, milyen jogok illetik meg Önt, ha szakmai képesítését másik tagállamban kívánja elismertetni. 66 kérdésre kap itt választ a következő eljárás szerint.

Először is ellenőriznie kell, hogy az Önt érintő esetben vonatkozhatnak-e Önre a 2005/36/EK irányelvben foglalt szabályok. Ennek érdekében kérjük, hogy tanulmányozza az ezen útmutató **I. pontjában** szereplő kérdéseket, illetve válaszokat.

Ha vonatkozhatnak Önre az irányelv szabályai, fel kell tennie a kérdést, hogy szakmáját tartósan kívánja-e egy másik tagállamban folytatni, vagy ideiglenesen kívánja egy másik tagállamban tartózkodva gyakorolni (lásd a **13. kérdést**). Az irányelv szabályai ugyanis eltérőek az egyes esetekben. Amennyiben szakmáját egy másik tagállamban tartózkodva ideiglenesen kívánja gyakorolni, ezen útmutató **II. pontjának A. alpontját** kell tanulmányoznia. Amennyiben tartósan kíván letelepedni egy másik tagállam területén, ezen útmutató **II. pontjának B. alpontját** kell tanulmányoznia.

Hangsúlyozandó, hogy az irányelv szabályai a gyakorolt szakmától függően eltérőek. A szakmák három, különbözőképpen szabályozott nagy kategóriára oszlanak:

- azok a szakmák, amelyeknek a képzési minimumkövetelményeit már harmonizálták európai szinten: orvos, általános ápoló, fogorvos, állatorvos, szülésznő, gyógyszerész és építészmérnök. Ezeket a szakmákat az útmutató „ágazati szakmáknak” nevezi;
- a 2005/36/EK irányelv IV. mellékletében említett kézművesipari, ipari, illetve kereskedelmi szakmák;
- az összes többi szakma: ezeket a szakmákat az útmutató „az általános rendszer hatálya alá tartozó szakmáknak” nevezi.

Mindenképpen megfelelően ellenőrizni kell tehát, hogy arra a szakmára, amelyre Ön képesítéssel rendelkezik, és amelyet egy másik tagállamban kíván gyakorolni, melyik szabályrendszer vonatkozik. A különböző alkalmazandó szabályozásokra vonatkozóan ennek az útmutatónak a **II. pontjában** talál magyarázatokat.

Végül a költségekre, a jogorvoslatokra, a nyelvismeretre, illetve a probléma esetén felkeresendő szervekre és a hasonló gyakorlati kérdésekre vonatkozóan az útmutató **III., IV., V., illetve VI. pontjában** talál információkat.

HOL TALÁL KIEGÉSZÍTŐ INFORMÁCIÓKAT?

- 1) A 2005/36/EK irányelvre vonatkozóan (franciául, angolul és németül rendelkezésre álló) kiegészítő információkat általában az Európai Bizottság internetes oldalán, a következő internetcímen talál: http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/index_en.htm.
- 2) A tagállamok kötelesek betartani a 2005/36/EK irányelvet, és azt át kell ültetniük nemzeti jogszabályaikba. Ez az útmutató azonban nem ad tájékoztatást a 2005/36/EK irányelv átültetését célzó nemzeti szabályokról. Az elismeréssel és többek között a nemzeti szinten hatályos szabályokkal kapcsolatos valamennyi hasznos információt (előírt dokumentumok, szabályozott vagy nem szabályozott szakma, szabályozottság mértéke stb.) megtalálhatja a nemzeti információs szolgálatoknál. Ez utóbbiaknak általában az a feladata, hogy képesítésének elismerése keretében megadjanak Önnek valamennyi hasznos információt. Az információs szolgálatok jegyzékét a következő internetcímen találja meg: http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/contactpoints/index.htm
- 3) A fogadó tagállambeli valamennyi kötelező alaki követelmény teljesítéséhez a belső piaci szolgáltatásokról szóló 2006/123/EK irányelv¹ által létrehozott egyablakos ügyintézési pontokhoz fordulhat.

¹ Minden tagállam maga dönti el, hogy alkalmazza-e ezt az eszközt az egészségügyi alkalmazottakra és szakemberekre (az állatorvosok kivételével), mivel ez utóbbiakra nem terjed ki a 2006/123/EK irányelv hatálya.

I. VONATKOZHAT-E ÖNRE A 2005/36/EK IRÁNYELV?

A következő kérdéseknek az a célja, hogy segítséget nyújtsanak Önnek annak meghatározásában, hogy vonatkozhatnak-e Önre a 2005/36/EK irányelv szabályai vagy sem. Ezek a szabályok ugyanis csak bizonyos feltételek teljesülése esetén alkalmazandók.

1) Dolgozni vagy tanulni szeretne egy másik tagállamban?

A 2005/36/EK irányelv csak azokhoz a szakemberekhez szól, akik teljes körű képesítéssel rendelkeznek valamely szakmának egy adott tagállamban való gyakorlására, és ugyanazt a szakmát egy másik tagállamban kívánják gyakorolni.

Az irányelv nem alkalmazandó azokra, akik másik tagállamban kívánnak tanulmányokat folytatni, sem azokra, akik valamely tagállamban képzést kezdenek, és azt egy másik tagállamban kívánják folytatni. Ez utóbbiak az oklevelek tanulmányi célú elismerésével kapcsolatos tájékoztatásnyújtás tárgyában illetékes központokhoz (NARIC) fordulhatnak.

<http://www.enic-naric.net/>

2) Milyen szakmát kíván gyakorolni?

A 2005/36/EK irányelv nem alkalmazandó az egyedi irányelvek hatálya alá tartozó szakmákra, például a 2006/43/EK irányelv hatálya alá tartozó, jog szerinti könyvvizsgálókra, a 2002/92/EK irányelv hatálya alá tartozó biztosítási közvetítőkre, valamint azokra az ügyvédekre, akik a saját országukban alkalmazott szakmai címnek megfelelően kívánnak egy másik tagállamban dolgozni; ők a 77/249/EGK és a 98/5/EK irányelv hatálya alá tartoznak.

Emellett a szállítási ágazatban is létezik több egyedi irányelv.

Példa: Ön szlovén légiforgalmi irányító, és szakmáját Olaszországban kívánja gyakorolni: az Ön szakmai képesítéseinek elismerése a 2006/23/EK irányelv hatálya alá tartozik; Ön cseh légijármű-vezető, és szakmáját Lengyelországban kívánja gyakorolni: Ön a 91/670/EGK irányelv hatálya alá tartozik; ugyanígy a tengerészeti ágazatban több szakma is a 2005/45/EK és a 2008/106/EK irányelv hatálya alá tartozik.

A 2005/36/EK irányelv tehát minden olyan szakmára alkalmazandó, amely nem tartozik egyedi irányelv hatálya alá. A 2005/36/EK irányelv hatálya alá tartozó szakmáknak egy – nem kimerítő – jegyzéke megtalálható a következő internetcímen fellelhető adatbázisban:

http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/regprof/index.cfm?fuseaction=home_welcome

Ha további információkat kíván szerezni a 2005/36/EK irányelv hatálya alá tartozó szakmákról, a fogadó tagállam információs szolgálatához is fordulhat: http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/docs/contact-points/info-points_en.pdf

3) Milyen állampolgársággal rendelkezik?

A 2005/36/EK irányelv 30 ország állampolgáira vonatkozik: az Európai Unió 27 tagállamának, valamint a következő három országnak az állampolgáira: Izland, Norvégia és Liechtenstein.

Az irányelv azokra a személyekre alkalmazandó, akik az elismerés iránti kérelem benyújtásakor e 30 ország valamelyikének állampolgárai, még akkor is, ha korábban más állampolgársággal rendelkeztek. Az irányelv a kettős állampolgársággal rendelkező személyekre is alkalmazandó. *Így például alkalmazandó lehet az olyan argentin állampolgárra, aki olasz állampolgársággal is rendelkezik.*

Hangsúlyozandó, hogy a szakmai képesítések elismerését illetően Svájc esetében egyedi szabályok vannak hatályban.

4) Vonatkozik-e Önre az irányelv, ha Ön harmadik ország állampolgára²?

Az irányelv az Európai Unión belüli szabad mozgáshoz való jogát gyakorló uniós polgár olyan családtagjaira is alkalmazandó, akik harmadik országok állampolgárai³.

Példa: egy brit oklevéllel rendelkező amerikai orvos egy brit állampolgár házastársa. A házaspár eredetileg az Egyesült Királyságban rendelkezik lakóhellyel, majd úgy dönt, hogy Németországban telepedik le. Ebben az esetben az amerikai orvos által megszerzett brit orvostudományi oklevelet Németországban a 2005/36/EK irányelv szabályainak megfelelően kell elismerni.

Az irányelv huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező harmadik országbeli állampolgárokra is alkalmazandó⁴. A huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkezők jogai azonban korlátozottabbak, mint az uniós polgárok családtagjainak jogai. Így az irányelv nem alkalmazandó rájuk az Egyesült Királyságban, Írországban és Dániában, és csak a tartós letelepedésre vonatkozik. Nem alkalmazandó továbbá ideiglenes szolgáltatásnyújtás esetén (lásd a 13. kérdést).

² A fent említett 30 országtól eltérő országokról van szó – Svájc kivételével, amelynek esetében egyedi szabályok vannak hatályban.

³ Az Európai Parlament és a Tanács 2004/38/EK irányelve az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról (HL L 158., 2004.4.30.)

⁴ A Tanács 2003/109/EK irányelve a harmadik országok huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező állampolgárainak jogállásáról (HL L 16., 2004.1.23.)

Az irányelv alkalmazandó olyan harmadik országbeli állampolgárokra is, akik valamelyik tagállamban menekültstátusszal rendelkeznek⁵. A menekültet a menekültstátuszt odaítélő tagállamban az adott tagállam állampolgáraként kell kezelni. Ha egy menekült az Európai Unió másik tagállamában kibocsátott szakmai képesítéssel rendelkezik, a menekültstátuszt odaítélő tagállamnak ezt a szakmai képesítést a 2005/36/EK irányelvnek megfelelően kell elismernie.

Példa: egy holland gyógyszerészoklevéllel rendelkező, és Belgiumban menekültstátuszú iraki állampolgár gyógyszerészoklevelét – a 2005/36/EK irányelv szabályainak megfelelően – Belgiumban el kell ismerni. Ha viszont úgy dönt, hogy Dániában telepedik le, nem vonatkozhatnak rá a 2005/36/EK irányelv szabályai.

Az irányelv 2011. június 19-től⁶ azokra a felsőfokú képesítéssel rendelkező, harmadik országbeli állampolgárokra is alkalmazandó lesz, akiknek munkát ajánlottak („kékkártya”-tulajdonosok), ám kizárólag alkalmazotti minőségben végzett tevékenység esetén. Az Egyesült Királyságban, Írországban és Dániában azonban az irányelv rájuk nem fog vonatkozni.

5) Melyik országban kívánja elismertetni szakmai képesítését?

A 2005/36/EK irányelvet a 3. kérdésben említett 30 országra⁷ kell alkalmazni.

Az irányelv azokra a személyekre alkalmazandó, akik egy másik tagállamban szándékoznak szakmai tevékenységeket folytatni. Ez azt jelenti, hogy annak a tagállamnak vagy harmadik országnak, amelyben Ön a szakmáját gyakorolni kívánja, el kell térnie attól a tagállamtól vagy harmadik országtól, ahol Ön a képesítéseit megszerezte. Egy „határokon átívelő” elem megléte elengedhetetlen. Ennélfogva az irányelv nem alkalmazandó pusztán egy országon belüli helyzetekre.

Példa: az irányelv alkalmazható lehet olyan olasz állampolgárságú mérnökre, aki képesítését teljes egészében Olaszországban szerezte meg, és aki Spanyolországban szándékozik a mérnöki szakmát gyakorolni; olyan francia állampolgárságú gyógytornászra, aki képesítését teljes egészében Belgiumban szerezte meg, és aki Franciaországban kíván gyógytornászként tevékenykedni; Nem alkalmazandó azonban olyan magyar állampolgárságú orvosra, aki képesítéseit Magyarországon szerezte meg, és aki Magyarországon kíván praktizálni.

⁵ A Tanács 2004/83/EK irányelve a harmadik országok állampolgárainak, illetve a hontalan személyeknek menekültként vagy a más okból nemzetközi védelemre jogosultként való elismerésének feltételeiről és az e státuszok tartalmára vonatkozó minimumszabályokról (HL L 304., 2004.9.30.)

⁶ A Tanács 2009/50/EK irányelve (2009. május 25.) a harmadik országbeli állampolgárok magas szintű képzettséget igénylő munkavállalás céljából való belépésének és tartózkodásának feltételeiről (HL L 155., 2009.6.18.)

⁷ Svájc esetében egyedi szabályok vannak hatályban.

6) Melyik országban szerezte meg szakmai képesítését?

A 2005/36/EK irányelv alkalmazandó akkor, ha Ön a szakmai képesítését a 3. kérdésben felsorolt 30 ország valamelyikében szerezte meg.

Ha Ön a szakmai képesítését harmadik országban⁸ szerezte meg, a 2005/36/EK irányelv nem alkalmazandó arra a tagállamra, amelyhez szakmai képesítésének elismerése iránti kérelemmel az Európai Unión belül első alkalommal fordul („az első elismerés iránti kérelem”).

Példa: Ön francia állampolgárként logopédusi szakmai képesítését Kanadában szerezte meg. Ennek a képzésnek közösségi országbeli (például franciaországi) „első” elismerése nem a 2005/36/EK irányelv hatálya alá, hanem az adott állam nemzeti jogszabályainak hatálya alá tartozik.

A 2005/36/EK irányelv csak a második elismerés iránti kérelemtől kezdődően alkalmazandó, ha a jogosultsági feltételek teljesülnek.

Példa: miután Ön kanadai logopédus oklevelét Franciaországban elismertette, hivatását Belgiumban kívánja gyakorolni.

7) Honnan tudható meg, hogy Ön a képesítését valamelyik tagállamban vagy harmadik országban⁹ szerezte-e meg?

Ön a képesítését valamelyik tagállamban szerezte meg, ha azt tagállami illetékes hatóság állította ki, és ha teljes szakképzését valamelyik tagállamban végezte, vagy ha szakképzésének túlnyomó részét valamelyik tagállamban teljesítette.

Példa: ha Ön 5 éves mérnöki képzésben vett részt, melyből 2 évet az Egyesült Államokban végzett el, a többi 3 évet pedig Dániában teljesítette, és képesítését dán hatóság állította ki, Ön dán képesítéssel, azaz tagállami képesítéssel rendelkezik. Ha viszont szakképzését 3 évig az Egyesült Államokban, 2 évig pedig Dániában folytatta, Ön amerikai oklevéllel, azaz harmadik ország oklevelével rendelkezik. Végezetül, ha Ön szakképzését 3 évig Dániában folytatta, a többi 2 évet pedig az Egyesült Államokban teljesítette, de az Ön oklevelét amerikai hatóság állította ki, Ön ugyancsak amerikai oklevéllel rendelkezik (lásd a 6. kérdést is).

Ez az okfejtés azonban nem vonatkozik azokra a szakmákra, amelyeknek a képzési minimumkövetelményeit európai szinten harmonizálták (orvosok, általános ápolók,

⁸ A korábban említett 30 országon kívüli országokról van szó, Svájc kivételével, mivel ez utóbbi országra külön szabályok vonatkoznak.

⁹ A korábban említett 30 országon kívüli országokról van szó, Svájc kivételével, mivel ez utóbbi országra külön szabályok vonatkoznak.

fogorvosok, állatorvosok, szülésznők, gyógyszerészek). E szakmák esetében a tagállam által kiadott nemzeti oklevél mindig az adott tagállamban megszerzett oklevélnek számít, függetlenül a harmadik országban folytatott tanulmányok időtartamától. A tagállam ugyanis csak akkor bocsáthatja ki a szóban forgó nemzeti oklevelet, ha teljesülnek az irányelvben rögzített képzési minimumkövetelmények.

8) Alkalmazandó-e az irányelv, ha Ön távoktatás keretében vagy franchise-rendszerű intézményben részesült képzésben?

A 2005/36/EK irányelv nem írja elő, hogy Önnek az oklevél kiállítása szerinti tagállamban kell a képzését elvégeznie. Így lehetséges, hogy Ön távoktatás keretében vagy franchise-rendszerű intézményben részesült képzésben. A franchise-rendszerű intézmény olyan intézmény, amely franchise-megállapodást kötött egy másik tagállambeli oktatási intézménnyel. E megállapodás értelmében a képzés a franchise-rendszerű intézményben történik, ám azt a másik tagállambeli oktatási intézmény validálja, és az oklevelet is ez utóbbi intézmény állítja ki. Tehát nem kétséges, hogy másik tagállam okleveléről van szó.

Példa: számos brit egyetem kötött franchise-megállapodásokat görög oktatási intézményekkel. Egy olyan görög állampolgár, aki például Görögországban az egyik ilyen franchise rendszerű intézményben vesz részt mérnöki képzésben, a képzés végén és a sikeres vizsgákat követően a brit egyetem mérnöki oklevelével fog rendelkezni; itt egyértelműen másik tagállam okleveléről van szó.

Az irányelv csak akkor alkalmazandó a „franchise-rendszerű” oklevélre, ha az oklevelet kiadó intézmény hivatalosan validálta a franchise-rendszerű intézményben nyújtott képzést. További feltétel, hogy a „franchise-rendszerű” oklevél azonos legyen azzal, amelyet akkor adnak ki, ha a képzés egészét az oklevelet kiadó intézmény helye szerinti tagállamban végzik el. Végezetül a „franchise-rendszerű” oklevélnek ugyanolyan szakmagyakorlási jogosultságokkal kell járnia az azt kiadó intézmény helye szerinti tagállamban.

9) A másik tagállamban gyakorolni kívánt szakma szabályozva van-e az adott tagállamban (a fogadó tagállamban)?

A 2005/36/EK irányelv csak a fogadó tagállamban szabályozott szakmákra alkalmazandó, azaz azokra a szakmákra, amelyeknek megkezdése, illetve gyakorlása a fogadó tagállamban – törvény vagy szabályozás, illetve közigazgatási rendelkezés útján – bizonyos meghatározott szakmai képesítések meglétéhez van kötve. A 2005/36/EK irányelv tehát az Ön esetében akkor alkalmazandó, ha az a szakma, amelyet Ön a fogadó tagállamban gyakorolni kíván, szabályozva van az adott tagállamban.

Példa: Franciaországban egy törvény előírja, hogy az ország területén csak az állami sióktatói bizonyítvánnyal rendelkező személyek jogosultak a sióktató szakma gyakorlására; a sióktató szakma tehát szabályozva van Franciaországban, és

következésképp a 2005/36/EK irányelv alkalmazandó, ha Ön Franciaországban sioktatóként kíván dolgozni.

Ha tudni szeretné, hogy a szakma szabályozva van-e a fogadó tagállamban, vegye fel a kapcsolatot a fogadó tagállam információs szolgálatával:

http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/docs/contact-points/info-points_en.pdf. A 2005/36/EK irányelv hatálya alá tartozó szabályozott szakmák (indikatív és nem kimerítő) jegyzékét a következő internetcímen találja meg: http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/regprof/index.cfm?fuseaction=home_welcome.

Hangsúlyozandó, hogy az orvosi, az általános ápolói, a szülésznői, a gyógyszerészi, az állatorvosi és a fogorvosi szakma valamennyi tagállamban szabályozva van.

10) Mi történik, ha az Ön által gyakorolni kívánt szakma nincs szabályozva a fogadó tagállamban?

Ebben az esetben a szakma gyakorlása szabadon megkezdhető, és Önnek nem kell kérnie szakmai képesítéseinek elismerését. A fogadó tagállamban az adott tagállam állampolgáráival megegyező feltételek mellett, szabadon megkezdheti szakmájának gyakorlását. Nem kell hatóságtól származó elismerési dokumentumot bemutatnia. Képesítéseinek értéke ebben az esetben a munkaerő-piaci helyzettől és e piac viselkedésétől, nem pedig jogszabályoktól függ.

Előfordulhat azonban, hogy az Ön szakmája szakmaként nincs szabályozva a fogadó tagállamban, de az sem mondató el róla, hogy a gyakorlása szabad. Lehetséges ugyanis, hogy az Ön szakmája azért nem létezik független szakmaként a fogadó tagállamban, mert azok a tevékenységek, amelyek saját tagállamában az Ön szakmáját jellemzik, a fogadó tagállamban egy másik szakma részét képezik, és ennél fogva az adott szakemberek számára vannak fenntartva. Ebben az esetben kérésére a szakmához részleges hozzáférést kaphat.

1. példa: Ön matematikatanár Franciaországban, és ezt a szakmát Németországban kívánja gyakorolni; márpedig Németországban a tanárok kötelesek két tantárgyat tanítani; ebben az esetben a német hatóságoknak részleges hozzáférést kell biztosítaniuk az Ön számára a szakmához, azaz engedélyezniük kell, hogy Ön csak matematikát tanítson.

2. példa: Ön pszichoterapeuta szakképzésben vett részt valamelyik tagállamban, és pszichoterapeutaként kíván dolgozni egy másik tagállamban, ahol a pszichoterápia nem önálló szakma, hanem az orvostudomány része, és az orvos-pszichiáterek számára van fenntartva. Ön nem gyakorolhatja ezt a szakmát, ha nem orvos-pszichiáter.

11) Az Ön által gyakorolni kívánt szabályozott szakma valóban megegyezik-e azzal, amelyre képesítéssel rendelkeznek?

A 2005/36/EK irányelv csak akkor alkalmazandó, ha az a szabályozott szakma, amelyet Ön a fogadó tagállamban gyakorolni akar, megegyezik azzal, amelyre Ön teljes körű képesítéssel rendelkezik a saját tagállamában.

Példák: a 2005/36/EK irányelv nem alkalmazandó, ha Ön teljes körű képesítéssel rendelkezik az ingatlanügynöki szakma spanyolországi gyakorlására, és ha Ön az ügyvédi szakmát kívánja gyakorolni Franciaországban.

12) Az Ön által gyakorolni kívánt szakma vagy az adott szakmát adó képzés szabályozva van-e az Ön saját tagállamában?

Az orvosi, az általános ápolói, az állatorvosi, a szülésznői és a gyógyszerészi szakmát ez a kérdés nem érinti. Ugyanez érvényes a 2005/36/EK irányelv IV. mellékletében említett kézművesipari, kereskedelmi és ipari szakmákra is, ha azokra a letelepedési szabályrendszer keretén belüli automatikus elismerés vonatkozik (lásd a 47. kérdést), és ugyanez érvényes azokra az építészmérnökökre is, akikre vonatkozik a letelepedési szabályrendszer keretén belüli automatikus elismerés (lásd a 43. kérdést).

Amennyiben sem az a szakma, amelyre Ön képesítéssel rendelkezik, sem az adott szakmát adó képzés nincs szabályozva abban a tagállamban, amelyben Ön megszerezte ezt a képesítést, a fogadó tagállam illetékes hatósága előírhatja, hogy Önnek a kérdéses szakmát legalább két évig gyakorolnia kell egy olyan tagállamban, amely nem szabályozza a szakmát (a szabályozott szakma meghatározásáért lásd a 9. kérdést).

Egy képzés szabályozottnak minősül, ha szintjét és tartalmát a képzési helyszín szerinti tagállam meghatározza és szabályozza (a szabályozott szakma meghatározását lásd a 9. kérdésben).

Ha tudni szeretné, hogy a szakma vagy az azzal összefüggő képzés szabályozva van-e, vegye fel a kapcsolatot saját tagállama információs szolgálatával: http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/docs/contact-points/info-points_en.pdf A 2005/36/EK irányelv hatálya alá tartozó szabályozott szakmák (indikatív és nem kimerítő) jegyzékét a következő internetcímen találja meg: http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/regprof/index.cfm?fuseaction=home_welcome.

II. A 2005/36/EK IRÁNYELV MELY SZABÁLYAI ALKALMAZANDÓAK AZ ÖN ESETÉBEN?

13) Ideiglenesen kíván szakmai tevékenységet folytatni, vagy tartósan kíván letelepedni egy másik tagállamban?

Eltérő szabályozás alkalmazandó attól függően, hogy Ön letelepedni kíván egy másik tagállamban, vagy csupán ideiglenesen kíván az adott tagállamban tartózkodva dolgozni.

A letelepedés azt jelenti, hogy Ön valamely tagállamban állandó és tartós jelleggel rendezkedik be.

Példa: egy belga logopédus, aki elhagyja Belgiumot, és Franciaországban nyit rendelőt, Franciaországban telepedik le; egy cseh vállalkozásnál határozatlan időre szóló szerződés alapján foglalkoztatott szlovák mérnök a Cseh Köztársaságban telepedik le.

Ezekben az esetekben Önre a 2005/36/EK irányelvnek a letelepedésre alkalmazandó szabályai vonatkoznak.

Ha viszont Ön már a 2005/36/EK irányelv értelmében egy tagállamban jogszerűen letelepedett (lásd a 15. kérdést), és szakmáját ideiglenesen kívánja gyakorolni egy másik tagállamban, Ön ez utóbbi tagállamban nyújt szolgáltatást, és következésképp a 2005/36/EK irányelvnek szolgáltatásnyújtásra alkalmazandó szabályai vonatkoznak Önre. A szolgáltatásnyújtás ideiglenes volta egyéni elbírálás tárgya.

Példa: egy spanyol állatorvos, aki három hónapig helyettesít egy portugáliai állatorvosi rendelőben, szolgáltatást nyújt Portugáliában; egy észt orvos, aki három napra betegápolási céllal Lettországra megy, szolgáltatást nyújt Lettországon; ugyancsak szolgáltatást nyújt egy olyan spanyol hivatásos bűvár is, aki négy hónapra az Egyesült Királyságba megy egy kőolajfúró platformra dolgozni.

A. IDEIGLENES SZOLGÁLTATÁSNYÚJTÁS

Amennyiben Ön a szakmáját ideiglenesen kívánja egy másik tagállamban gyakorolni, miközben az adott tagállamban tartózkodik, rugalmasabb szabályok vonatkoznak Önre, mint akkor, ha tartósan kíván letelepedni, azonban bizonyos feltételeknek eleget kell tennie. Az esetek többségében nem ellenőrzik képesítéseit, és Ön azonnal gyakorolhatja a tevékenységét. Mindemellett nem lehetetlen, hogy Ön köteles bizonyos információkat megadni a fogadó állam hatóságának. A következő kérdésekből megtudhatja, hogy adott esetben milyen alaki követelményeknek kell eleget tennie, és hogy pontosan milyen jogok illetik meg Önt aszerint, hogy képesítéseit ellenőrzik-e vagy sem.

A.1 Közös szabályok

14) Milyen feltételeknek kell eleget tennie ahhoz, hogy vonatkozzon Önre a szolgáltatásnyújtási rendszer?

– Önnek jogszerűen letelepedettnek kell lennie a 27 tagállam valamelyikében vagy a következő 3 ország valamelyikében: Norvégia, Izland, Liechtenstein.

Ha a letelepedése szerinti ország nem szabályozza sem az Ön képzettsége szerinti szakmát, sem az adott szakmára felkészítő képzést (lásd a 9–12. kérdést), a fogadó állam megkövetelheti, hogy a kérdéses szakmát a letelepedés szerinti államban két évig gyakorolja. Ez a követelmény azonban nem írható elő az Ön számára, ha Ön olyan építészmérnök, akire vonatkozik az automatikus elismerés (lásd a 43. kérdést), vagy ha Ön a 2005/36/EK irányelv IV. mellékletében említett kézművesipari, kereskedelmi vagy ipari szakmát gyakorol, és ha teljesíti a letelepedés keretében történő automatikus elismerés alkalmazhatóságának feltételeit (lásd a 47. kérdést).

– Önnek fizikailag a fogadó tagállam területére kell utaznia. Ellenkező esetben, vagyis ha Ön a fogadó tagállamban úgy nyújt szolgáltatást, hogy nem hagyja el saját tagállamát, az elektronikus kereskedelemről szóló 2000/31/EK irányelv – illetőleg a levelezés útján vagy telefonon nyújtott szolgáltatásokra a 2006/123/EK irányelv – alkalmazandó, nem pedig a szakmai képesítések elismeréséről szóló 2005/36/EK irányelv.

15) Mit jelent „jogszerűen letelepedettnek” lenni?

Ön jogszerűen letelepedett, ha eleget tesz egy szakma valamelyik tagállambeli gyakorlásához szükséges összes feltételnek, és ha e szakma gyakorlását illetően még ideiglenes tilalom sem vonatkozik Önre. Ön jogszerűen letelepedett lehet önálló vállalkozóként vagy munkavállalóként. A kérdéses szakmát nem feltétlenül kell ténylegesen gyakorolnia a szolgáltatásnyújtás tervezett időpontjában.

1. példa: Ön a szakmai szövetségbe bejegyzett francia építészmérnök; Ön jogszerűen letelepedett Franciaországban, még ha ténylegesen nem is gyakorolja az építészmérnöki szakmát Franciaországban; ha viszont még nem jegyezték be a kamarába, Ön nem jogszerűen letelepedett.

2. példa: Ön munkavállalói minőségben állatorvosként dolgozik Belgiumban egy állatorvosi klinikán. Ön Belgiumban jogszerűen letelepedett.

16) Kell-e nyilatkozatot benyújtania?

Ez a nemzeti szabályozástól függ.

Amikor először nyújt szolgáltatást egy másik tagállam területén, ez a tagállam megkövetelheti, hogy erről nyilatkozat útján előzetesen tájékoztassa. Semmiképpen nincs szó a szakma gyakorlásának engedélyezése iránti kérelemről. Az irányelv nem kötelezi a tagállamokat ilyen nyilatkozat előírására; olyan lehetőségről van csupán szó, amelynek tagállami alkalmazása az irányelv és a Szerződés korlátain belül történik. Ha a tagállam ilyen nyilatkozat előírása mellett dönt, ez a nyilatkozat egy évig érvényes. Egy év elteltével, amennyiben Ön újra szolgáltatásokat kíván nyújtani ennek a tagállamnak a területén, a tagállam megkövetelheti, hogy ismét – szintén egy évig érvényes – nyilatkozat útján tájékoztassa erről. Így lehet, hogy Önnek évente egyszer

nyilatkozatot kell benyújtania, ha az érintett év során Ön e tagállam területén szolgáltatásokat kíván nyújtani.

A nyilatkozatnak írásbelinek kell lennie, de azt bármely eszközzel – egyszerű levélben, ajánlott levélben, faxon, e-mailben stb. – továbbíthatja.

Ön ezt a nyilatkozatot bármikor benyújthatja, mielőtt a szolgáltatást először nyújtja. A fogadó tagállam nem követelheti meg, hogy Ön ezt a nyilatkozatot a szolgáltatásnyújtás megkezdése előtt meghatározott számú hónappal vagy nappal továbbítsa a részére. Tudnia kell azonban, hogy az Ön helyzetétől függően nyilatkozatának vizsgálata 5 hónapig terjedő időtartamot vehet igénybe (lásd a 23. és a 31. kérdést). Ezt a nyilatkozatot akkor is benyújthatja, ha még nem tudja, hogy mikor fog szolgáltatást nyújtani ebben a tagállamban. Mindenestre Önnek kell megítélnie, hogy az Ön helyzete szempontjából az első szolgáltatásnyújtás előtt melyik pillanat a legalkalmasabb a nyilatkozat benyújtására.

Példa: Ön német síoktató, és szakmáját először kívánja Ausztriában gyakorolni a következő síszezon során 2 vagy 3 hétig, azonban még nem tudja hol és mikor. A nyilatkozatot benyújthatja az előző év júniusában vagy júliusában, hogy biztosra vehesse: még ha képesítését ellenőrzik is, az idő eléréskor szakmáját gyakorolhatja Ausztria területén; ha viszont az előző évek során már nyújtott szolgáltatásokat Ausztria területén, akkor már nem ellenőrizhetik a képesítéseit, és a nyilatkozat benyújtását követően azonnal gyakorolhatja a szakmáját; ennél fogva a nyilatkozatot sokkal később is nyújthatja, például novemberben vagy decemberben, sőt akár a szolgáltatásnyújtása megkezdését megelőző napon is.

17) Honnan tudhatja meg, hogy kell-e nyilatkozatot benyújtania, és ha igen, melyik hatósághoz?

Vegye fel a kapcsolatot a fogadó tagállam információs szolgálatával: http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/docs/contact-points/info-points_en.pdf

Nyilatkozatát azonban kívánsága szerint közvetlenül is benyújthatja a belső piaci szolgáltatásokról szóló 2006/123/EK irányelv keretében előírt egyablakos ügyintézési ponthoz¹⁰. Ezen ügyintézési pont közvetítésével teljesítheti mindazokat az eljárásokat és alaki követelményeket, amelyek szakmájának fogadó tagállambeli gyakorlásához szükségesek, ideértve a nyilatkozat benyújtását is. Ezek az egyablakos ügyintézési pontok a tagállamokban 2009. december 28-án kerülnek bevezetésre.

18) Milyen információkat kell feltüntetnie a nyilatkozatban?

¹⁰ Minden tagállam maga dönti el, hogy alkalmazza-e ezt az eszközt az egészségügyi alkalmazottakra és szakemberekre (az állatorvosok kivételével), mivel ez utóbbiakra nem terjed ki a 2006/123/EK irányelv hatálya.

Kötelezően fel kell tüntetnie családi nevét, utóneveit, elérhetőségeit (cím, telefon, e-mail stb.), állampolgárságát, azt a szakmát, amelynek gyakorlásához képesítéssel rendelkezik a jogszerű letelepedése szerinti tagállamban, valamint azt a szakmát, amelyet a fogadó tagállamban gyakorolni kíván.

Tájékoztatást kell adnia arról a védelemről is, amelyben a szakmai felelősség területén részesül: például meg kell adnia a biztosítótársaság nevét, a szerződésszámot.

Kérelme feldolgozásának megkönnyítése érdekében azt is megemlítheti, hogy első alkalommal nyújt-e szolgáltatást az érintett tagállam területén, vagy éves megújításról van-e szó.

19) Milyen információkat nem kérhetnek Öntől?

A fogadó tagállam semmiképpen nem kérheti Öntől, hogy nyilatkozatában tüntesse fel a területén nyújtandó szolgáltatás helyét és/vagy időpontját és/vagy időtartamát, sőt abban az esetben, ha ügyfelekből álló csoportot kísér a fogadó tagállamba, a csoport résztvevőinek számát sem. Azt sem írhatja elő, hogy adjon meg egy címet a fogadó tagállamban.

20) Milyen dokumentumok benyújtását kérhetik Öntől a nyilatkozattal együtt?

A fogadó tagállam megkövetelheti, hogy a következő dokumentumokat mellékelje a nyilatkozathoz az első szolgáltatásnyújtás előtt vagy akkor, ha a dokumentumok valamelyikében megállapított helyzet megváltozott.

– állampolgárságát igazoló bizonyíték.

– igazolás arról, hogy Ön valamelyik tagállamban jogszerűen letelepedett, és hogy még ideiglenesen sincs eltöltve szakmája gyakorlásától

Példa a jogszerű letelepedést igazoló dokumentumokra: ha a szakma szabályozva van az Ön jogszerű letelepedése szerinti tagállamban: az illetékes hatóság, az illetékes szakmai szövetség igazolása, a szakmai engedély másolata; ha a szakma nincs szabályozva az Ön jogszerű letelepedése szerinti tagállamban: szakmai engedélyről készült másolat, cégkivonat, szakmai szervezet igazolása, társadalombiztosítási igazolással vagy adóigazolással kísért munkáltatói igazolás.

A dokumentumban az érintett szakmát mindenképp egyértelműen meg kell nevezni.

Ha a benyújtott dokumentum alapján nem dönthető el, hogy vonatkozik-e Önre ideiglenes vagy végleges szakmagyakorlási tilalom vagy sem, egy másik dokumentumot is be kell nyújtani az ideiglenes tilalom hiányának igazolására.

Példa: erkölcsi bizonyítvány, igazságügyi vagy rendőri hatóság stb. igazolása.

– szakmai képesítésének igazolása

A szakma gyakorlására feljogosító képesítést – ha azt olyan tagállamban szerezte meg, ahol a szakma szabályozva van – vagy egyszerűen az Ön szakmai tapasztalatát kell igazolnia. Ha a szakma nincs szabályozva, a szakma gyakorlására felkészítő képzés elvégzését kell képesítéssel igazolni, vagy ennek hiányában a szakmai tapasztalatot (lásd a következő francia bekezdést).

– annak bizonyítéka, hogy Ön a kérdéses szakmát az utóbbi tíz évben legalább két évig gyakorolta, ha sem a szakma, sem az ahhoz kapcsolódó képzés nincs szabályozva az Ön jogszerű letelepedése szerinti tagállamban (lásd a 9. és a 12. kérdést). Ön ezt bármilyen eszközzel bizonyíthatja: munkáltatói igazolás, adóigazolás stb.

– ha a biztonság területén gyakorol szakmát (például magánbiztonsági szolgálatot lát el), annak igazolása, hogy Ön bűncselekményért nem volt elítélve, feltéve, hogy a fogadó tagállam ugyanezt saját állampolgáraitól is megköveteli.

21) A fogadó tagállam illetékes hatósága megkövetelheti-e Öntől, hogy az okiratokat eredetiben vagy hiteles másolatban nyújtsa be?

A fogadó tagállam illetékes hatósága nem követelheti meg, hogy Ön átadja az eredeti dokumentumokat; ezzel szemben kérheti az alapvető dokumentumok – mint például a szakmai képesítések, az Ön szakmai tapasztalatát igazoló dokumentumok – hiteles másolatát.

Ha nem tudja benyújtani egy vagy több ilyen dokumentum hiteles másolatát, az illetékes hatóságnak magának kell ellenőriznie a dokumentum hitelességét az Ön jogszerű letelepedése szerinti tagállam illetékes hatóságánál.

22) Minden dokumentumot fordításban kell-e benyújtani, és hiteles fordításra van-e szükség?

A fogadó tagállam illetékes hatósága csak akkor írhatja elő a dokumentumok fordítását, ha ez valóban szükséges az Ön aktájának feldolgozásához.

Hiteles fordítás csak az alapvető dokumentumok esetében írható elő.

Példa: szakmai képesítések, a szakmai tapasztalatra vonatkozó igazolások.

Ha azonban Ön olyan orvos, általános ápoló, fogorvos, szülésznő, állatorvos, gyógyszerész vagy építészmérnök, akinek a képesítése szerepel a 2005/36/EK irányelv V. mellékletében, szakmai képesítésének hiteles fordítása nem írható elő, amennyiben nem elengedhetetlen az Ön elismerési kérelmének feldolgozásához. Az illetékes hatóság ugyanis könnyen ellenőrizheti, hogy az Ön képesítésének megnevezése megfelel-e a mellékletben feltüntetett megnevezésnek.

A fogadó tagállam hatósága hiteles fordítást olyan típusdokumentumok esetében sem írhat elő, mint a személyi igazolványok, az útlevelek stb.

Ön minden esetben szabadon választhatja meg, hogy a fordításait a saját tagállamának illetékes hatóságával vagy a fogadó tagállam illetékes hatóságával hitelesítteti-e. A fogadó tagállam hatósága mindenesetre köteles elfogadni az Ön saját tagállama által hitelesített fordításokat.

A.2 Általános rendszer

23) Nyilatkozata benyújtását követően milyen határidőn belül gyakorolhatja tevékenységét?

Ön a tevékenységét azonnal gyakorolhatja a fogadó tagállam területén; nem kell megvárnia, hogy a fogadó állam hatósága engedélyt adjon Önnek (feltéve, hogy Ön nem tartozik eltérő szabályozás hatálya alá, lásd az alábbi A.3. pontot).

A.3 Eltérő szabályrendszer alkalmazása abban az esetben, ha az Ön szakmája közegészségügyi vagy közbiztonsági kockázattal jár

24) A 23. kérdésre adott válasz érvényes-e minden esetben?

Amennyiben az Ön által gyakorolni kívánt szakma közegészségügyi vagy közbiztonsági kockázattal jár, a fogadó állam hatósága ellenőrizheti az Ön képzését, ami késleltetheti tevékenységének gyakorlását.

25) Melyek az érintett, közegészségügyi vagy közbiztonsági kockázattal járó szakmák?

Azt, hogy a fogadó tagállamban mely szakmák minősülnek közegészségügyi vagy közbiztonsági szempontból kockázatosnak, az adott tagállam információs szolgálatától tudhatja meg.

http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/docs/contact-points/info-points_en.pdf

26) Az ágazati szakmákat érinti-e ez?

A tagállamok nem alkalmazhatják az eltérő szabályrendszert az orvosokra, az általános ápolókra, a fogorvosokra, az állatorvosokra, a gyógyszerészekre és az építészmérnökökre, ha vonatkozik rájuk a letelepedési szabályrendszer keretén belüli

általános elismerés (lásd a 42–45. kérdést). Ők tevékenységüket azonnal gyakorolhatják (lásd az A.2. pont alatti 23. kérdést).

1. példa: egy „Carta de Curso de licenciatura em medicina” oklevéllel rendelkező portugál orvosra vonatkozik az általános elismerés, és következésképp a képesítései nem ellenőrizhetők.

2. példa: egy olyan építészre, akinek a képesítése nem a 2005/36/EK irányelvnek megfelelő képzést tanúsít, nem vonatkozik az automatikus elismerés, és következésképp a képesítései ellenőrizhetők.

27) Mindig sor kerül-e az ellenőrzésre?

Nem, az Ön képesítése csak akkor ellenőrizhető, amikor először megy a fogadó tagállamba szolgáltatásnyújtási céllal.

Példa: Ön spanyol gyógytornász, aki 2002-ben négy hónapig Franciaországban dolgozott, miután ebben a tagállamban megszerezte spanyol képesítésének elismerését, és korlátozott ideig ismét Franciaországban kíván dolgozni: az Ön képesítése nem ellenőrizhető, mert 2002-ben már ellenőrizték.

28) Képesítéseinek ellenőrzése esetén kell-e Önnek kiegészítő információkat vagy dokumentumokat benyújtania?

A képesítésének ellenőrzésével megbízott hatóság kérheti Öntől, hogy a végzettségével kapcsolatban nyújtsa be számára a következő információkat: a tanulmányok teljes időtartama, a tanult tantárgyak és azok részaránya, az elméleti, illetve a gyakorlati oktatás részaránya. A hatóság felkérheti Önt arra is, hogy nyújtson be a szakmai tapasztalatára, a szakmai továbbképzésére, az alapképzésén felül esetlegesen elvégzett szemináriumokra és egyéb képzésekre vonatkozó információkat.

Az Ön érdeke, hogy megadja ezeket az információkat, ugyanis ezzel megkönnyítheti az Ön képesítésének ellenőrzését, és megkímélheti magát a további intézkedésektől (lásd a 30. kérdést).

Amennyiben Ön nem nyújtja be ezeket az információkat, a szóban forgó hatóság továbbra is köteles határozatot hozni, de azt a rendelkezésére álló információk alapján fogja megtenni.

29) Milyen határozatot hozhat az illetékes hatóság?

Több lehetősége van.

– Az illetékes hatóság az Ön aktájának vizsgálata után úgy határozhat, hogy nem ellenőrzi az Ön képesítéseit.

Példa: az illetékes hatóság már megvizsgált hasonló képesítéseket, és úgy ítéli meg, hogy az ilyen képesítésekkel rendelkezők nem okozhatnak súlyos közegészségügyi vagy közbiztonsági károkat a szolgáltatás igénybevevőjének.

Az illetékes hatóság az Ön aktájának vizsgálata után úgy határozhat, hogy ellenőrzi a képesítéseit, és e vizsgálatot követően engedélyezi Önnek a szolgáltatásnyújtást, vagy megtiltja Önnek a szolgáltatásnyújtást (példa: Önre szakmagyakorlási tilalom vonatkozik a letelepedése szerinti tagállamban), vagy további intézkedéseket ír elő Önnek (lásd a 30. kérdést).

Amennyiben a hatóság további intézkedéseket ír elő, Ön csak ezen intézkedések meghozatala után fogja megismerni a hatóság végleges határozatát, amely vagy engedélyezi Önnek a szolgáltatásnyújtást (siker esetén), vagy megtiltja Önnek azt (sikertelenség esetén).

Ha Ön a kézművesipar, a kereskedelem vagy az ipar területén gyakorol szakmát, és ha ez a szakma közegészségügyi vagy közbiztonsági kockázatot jelent, az illetékes hatóság ellenőrizheti, hogy Ön rendelkezik-e a letelepedési szabályrendszer keretén belüli automatikus elismerésre való jogosultsághoz szükséges számú szakmai tapasztalati évvel (lásd a 45–47. kérdéseket). A hatóság adott esetben köteles engedélyezni Önnek a szolgáltatásnyújtást. Nincs lehetőség kiegészítő ellenőrzésre, és további intézkedés sem írható elő Önnek.

30) Az illetékes hatóság milyen további intézkedést írhat elő Önnek, és milyen esetben?

Az illetékes hatóság akkor írhat elő Önnek további intézkedéseket, ha lényeges eltérések vannak az Ön képzése és a fogadó tagállam képzése között, és ha ezek az eltérések olyan jellegűek, hogy károsodhat a szolgáltatásnyújtás igénybevevőinek egészsége, vagy sérülhet biztonságuk.

A hatóságnak, mielőtt további intézkedéseket ír elő Önnek, ellenőriznie kell, hogy az Ön szakmai tapasztalata, továbbképzése, az Ön által esetlegesen elvégzett kiegészítő képzések ellensúlyozhatják-e ezeket az eltéréseket. Ezt az ellenőrzést azonban csak akkor végezheti el a határozathozatal előtt, ha Ön közölte vele ezt az információt.

Ha az illetékes hatóság a további intézkedések előírására vonatkozó határozatának meghozatalakor nem rendelkezett ezekkel az információkkal, először is lehetőséget kell biztosítania Önnek annak igazolására, hogy Ön a hiányzó ismereteket a szóban forgó szakmai tapasztalat, továbbképzés vagy kiegészítő képzések útján megszerezte.

Ha ezt nem tudja ilyen módon igazolni, akkor az illetékes hatóság alkalmassági vizsgát vagy nagyon rövid ideig tartó szakmai gyakorlatot írhat elő Önnek.

Sikertelenség esetén Önnek lehetőséget kell kapnia arra, hogy ismét induljon a vizsgán, vagy ismét elvégezze a szakmai gyakorlatot.

31) Milyen határidőn belül kell az illetékes hatóságnak határozatot hoznia?

A legjobb esetben a szolgáltatásnyújtás engedélyezésére vagy annak megtiltására, illetve további intézkedések előírására vonatkozó határozat meghozatalára a nyilatkozat és a csatolt dokumentumok kézhezvétele után egy hónappal (ha aktájának vizsgálata során nem merül fel semmilyen probléma), a legrosszabb esetben pedig a nyilatkozat és a csatolt dokumentumok kézhezvétele után négy hónappal kerül sor (ha aktájának vizsgálata során nehézségek merülnek fel).

Ha az illetékes hatóság úgy határoz, hogy további intézkedéseket ír elő Önnek, végleges határozatát Ön csak akkor ismeri meg, ha alávetette magát ezeknek az intézkedéseknek, a határidő tehát meghosszabbításra kerül. A további intézkedésekre az azokat előíró határozat meghozatalát követő hónapban kell sort keríteni.

Következésképp, ha további intézkedéseket alkalmaznak Önre, és ha Ön azoknak eleget tesz, a legjobb esetben a nyilatkozatnak és a csatolt dokumentumoknak az illetékes hatóság általi kézhezvétele után két hónappal (ha aktájának vizsgálata során semmilyen probléma nem merül fel), a legrosszabb esetben pedig a nyilatkozatnak és a csatolt dokumentumoknak az illetékes hatóság általi kézhezvétele után öt hónappal jogosult a szolgáltatásnyújtásra (ha aktájának vizsgálata során nehézségek merülnek fel).

A határidőkre vonatkozóan további információkat a magatartási kódexben talál (lásd különösen a kódex 8. pontját): http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/docs/future/cocon_hu.pdf.

32) Mi történik, ha az illetékes hatóság nem reagál az előírt határidőn belül?

Ha Ön teljesíti az irányelvben a szabad szolgáltatásnyújtás vonatkozásában előírt szabályok alkalmazhatóságának feltételeit (lásd a 14. kérdést), és ha az illetékes hatóság nem reagál az előírt határidőn belül, Ön e határidő elteltével jogosult a szolgáltatásnyújtásra a fogadó tagállam területén.

A.4 Tevékenység gyakorlására vonatkozó szabályok

33) Milyen szabályokat kell Önnek betartania tevékenysége gyakorlása során?

Önnek tiszteletben kell tartania a szakmai képezésekhez közvetlenül kapcsolódó, a fogadó tagállamban hatályban lévő szakmai jellegű magatartási szabályokat: például a szakmai címek használatát, a szakmai kötelelességszegésre vonatkozó szabályokat, az ennek kapcsán alkalmazandó fegyelmi rendelkezéseket stb.

34) Mely szabályok alól mentesül?

A következő szabályokról van szó:

– szakmai testület engedélyének beszerzése, szakmai testület általi nyilvántartásba vétel, vagy szakmai testületbeli tagság betöltése; ideiglenes vagy formális nyilvántartásba vétel azonban előírható, feltéve, hogy az nem késlelteti vagy nem nehezíti meg az Ön szolgáltatásnyújtását. Önnek nem kell foglalkoznia ezzel a nyilvántartásba vétellel: arról adott esetben a fogadó tagállam illetékes hatóságainak kell gondoskodniuk;

– valamely társadalombiztosítási szervnél történő nyilvántartásba vétel: Önnek minden esetben előzetesen, illetve sürgős esetben utólagosan tájékoztatnia kell ezt a szervet.

B. LETELEPEDÉS

Ha Ön szabályozott szakma gyakorlása céljával telepedik le egy másik tagállamban, képesítését ellenőrzik. Így Önnek teljesítenie kell bizonyos számú alaki követelményt, és Önnel kapcsolatosan eljárást végeznek. A következő kérdésekkel arról kívánunk felvilágosítást adni Önnek, hogy melyek ezek az alaki követelmények, és milyen jogok illetik meg Önt az elismerési eljárás keretében.

B.1 Minden szakma esetében felmerülő kérdések

35) Hová kell fordulnia elismerési kérelmének benyújtásához?

Az _____ információs _____ szolgálat
(http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/docs/contact-points/info-points_en.pdf) tájékoztathatja Önt elismerési kérelmének benyújtási helyéről, továbbá a követendő eljárásról.

Azonban ha úgy óhajtja, elismerési kérelmét a belső piaci szolgáltatásokról szóló 2006/123/EK irányelv keretében előírt egyablakos ügyintézési ponthoz közvetlenül is benyújthatja¹¹. Ezen ügyintézési pont közvetítésével Ön teljesítheti mindazokat az eljárásokat és formai követelményeket, amelyek szakmájának fogadó tagállambeli gyakorlásához szükségesek, beleértve az elismerési kérelmének benyújtását is. Ezek az egyablakos ügyintézési pontok a tagállamokban 2009. december 28-tól kerülnek bevezetésre.

¹¹ Minden tagállam maga dönti el, hogy alkalmazza-e ezt az eszközt az egészségügyi alkalmazottakra és szakemberekre (az állatorvosok kivételével), mivel ez utóbbiakra nem terjed ki a 2006/123/EK irányelv hatálya.

36) Milyen dokumentumok benyújtását kérheti Öntől az a tagállam, amelyben dolgozni szeretne?

36. a. Minden szakmára vonatkozó dokumentumok

Annak a tagállamnak az illetékes hatósága, amelyben szakmai tevékenységet kíván folytatni, a következő dokumentumok benyújtását kérheti Öntől:

- **állampolgárságát igazoló bizonyíték**, például személyi igazolványának másolata;
- **annak bizonyítéka, hogy Ön rendelkezik olyan képzettségi tanúsítvánnyal vagy képzés megszerzését tanúsító okirattal**, amely felkészít az adott szakma gyakorlására, illetőleg feljogosít a szakma gyakorlásának megkezdésére (ilyen bizonyíték például az igazolás vagy az okirat másolata); ez azonban nem kérhető Öntől, ha Ön teljesíti a kizárólag szakmai tapasztalaton alapuló automatikus elismerésre való jogosultság feltételeit (lásd a 47–49. kérdést).
- **szakmai tapasztalatát igazoló bizonyíték**, ha Ön harmadik országban szerzett képzéssel rendelkezik, és ha ezt a képzést egy másik tagállam már elismerte; ebben az esetben annak a tagállamnak az illetékes hatósága, amelyben Ön szakmai tevékenységet kíván gyakorolni, olyan igazolást kérhet, amelyet az Ön képzését elismerő tagállam állít ki, és amely tanúsítja, hogy Ön ez utóbbi tagállam területén legalább három hónapig ténylegesen gyakorolta az adott szakmát (lásd a 6. kérdést);
- ha ugyanezt a saját állampolgároktól is megkövetelik:
 - **igazolás az Ön helyes magatartásáról, jó hírnevéről vagy arról, hogy nem jelentett csődöt**, és hogy súlyos szakmai kötelességszegés vagy bűncselekmény elkövetése miatt nem függesztették fel, illetve nem tiltották meg a szakma gyakorlását;
 - az illetékes hatóság által kiállított **orvosi alkalmassági igazolás**; az igazolás kiállítója akár a társadalombiztosítóval nem szerződött orvos (általános orvos vagy szakorvos, a kért igazolástól függően) is lehet;
- **az Ön pénzügyi helyzetére, valamint biztosítási lefedettségére vonatkozó bizonyíték.**

36. b. Az ágazati szakmákra jellemző dokumentumok

Annak a tagállamnak az illetékes hatósága, ahol Ön szakmai tevékenységet kíván folytatni, a következőket követelheti meg:

- **úgynevezett „megfelelőségi” igazolás**: a saját tagállam által kiállított igazolás, amely tanúsítja, hogy az Ön képzése valóban azonos az irányelvben említett képzéssel;

- **megnevezés megváltozását tanúsító igazolás** (kivéve az építészmérnökök esetében): abban a feltételezett esetben, ha a képzési minimumkövetelményeknek eleget tevő képesítésének a megnevezése nem felel meg az irányelv kapcsolódó mellékletében szereplő megnevezésnek;

- **legalább egy év szakmai gyakorlatot tanúsító igazolás**, ha Ön olyan szülésznő, aki általános ápolói képzésben, azt követően pedig legalább 18 hónapos szülésznői képzésben vett részt, illetőleg **legalább két év szakmai gyakorlatot tanúsító igazolás**, ha Ön olyan, legalább hároméves szülésznői képzésben vett részt, amelyre egyetemi vagy felsőoktatási intézménybe való felvételre jogosító oklevél, bizonyítvány vagy képesítés megszerzését tanúsító okirat nélkül is lehet jelentkezni;

- **a saját tagállam igazolása az érintett szakma tényleges és jogszerű (általában az igazolás kiállítását megelőző öt év során legalább három évig történő) gyakorlásáról:**

- ha Ön olyan orvos, általános ápoló, fogorvos, állatorvos, szülésznő vagy gyógyszerész, aki a képesítését az irányelv V. mellékletében megállapított referencia-időpont előtt szerezte meg, és ha az Ön képesítése nem tesz eleget az előírt képzési minimumkövetelményeknek, továbbá az irányelvben előírt egyéb konkrét esetekben (például a volt Jugoszláviában kibocsátott, képesítés megszerzését tanúsító okiratok, vagy bizonyos tagállamokban fogorvosi elismerés érdekében megszerzett szájsebészeti orvosi képesítés megszerzését tanúsító okiratok).

- ha Ön olyan építészmérnök, aki nem rendelkezik az V. vagy a VI. mellékletben felsorolt képesítésekkel, továbbá az irányelvben előírt egyéb konkrét helyzetekben (például a volt Jugoszláviában kibocsátott, képesítés megszerzését tanúsító okiratok) az igazolásnak bizonyos esetekben azt is pontosítania kell, hogy az irányelvben meghatározott időpont előtt – az érintett tagállamtól függően – Önnek a saját tagállamában engedélyezték az építészmérnöki cím használatát.

36.c. A kézművesipari, az ipari és a kereskedelmi szakmákra jellemző dokumentumok

Annak a tagállamnak az illetékes hatósága, ahol Ön szakmai tevékenységet kíván folytatni, a következőket írhatja elő:

- **a saját tagállam illetékes szerve által kiállított igazolás, amely feltünteti az érintett tevékenység jellegét és annak időtartamát;**

- bizonyos esetekben kérhetnek Öntől a **végzettségére vonatkozó bizonyítékot** is.

36.d. Az általános rendszer keretébe tartozó szakmákra jellemző dokumentumok

Annak a tagállamnak az illetékes hatósága, ahol Ön szakmai tevékenységet kíván folytatni, a következőket írhatja elő:

- **annak bizonyítéka, hogy az érintett szakma esetében Ön legalább két év szakmai tapasztalattal rendelkezik:** ez a bizonyíték akkor kérhető, ha az Ön saját tagállamában sem a szakma, sem a képzés nincs szabályozva, de a szakma szabályozva van a fogadó tagállamban (lásd a 9. és a 12. kérdést), minden dokumentumot figyelembe kell venni; így Ön nem köteles illetékes hatóság által kiállított igazolást benyújtani; például a munkáltatói fizetési kimutatásokat, illetve igazolásokat a fogadó tagállamnak el kell fogadnia; alapvető fontosságú azonban továbbra is, hogy a dokumentum egyértelműen meghatározza az Ön szakmai tevékenységét;

- **az Ön képzésére vonatkozó információk,** de kizárólag az előírt nemzeti képzéshez képest tapasztalható esetleges lényeges eltérések meglétének meghatározásához szükséges mértékben; általános szabályként elegendő, ha a következő információkat adja meg: a tanulmányok teljes időtartamára, a tanult tantárgyakra és azok részarányára, valamint adott esetben az elméleti, illetve a gyakorlati oktatás részarányára vonatkozó információk.

37) Saját kezdeményezésére benyújthat-e kiegészítő dokumentumokat, és ez kívánatos-e?

Amennyiben szakmája az általános rendszer keretébe tartozik, Önnek érdeke, hogy a lehető legtöbb információt benyújtsa az illetékes hatóságnak a következő területeken: szakmai tapasztalat, szakmai továbbképzés, az alapképzésen felül elvégzett szemináriumok és egyéb képzések. Ez ugyanis megkönnyítheti az Ön képesítésének elismerését, és többek között lehetővé teheti Önnek, hogy teljes egészében vagy részben elkerülje, hogy képesítésének elismerését megelőzően alkalmassági vizsgát kelljen letennie, vagy alkalmazkodási időszakot kelljen teljesítenie (lásd az 51. és az 52. kérdést).

Amennyiben Ön nem nyújtja be ezeket az információkat, a szóban forgó hatóság továbbra is köteles határozatot hozni, de azt a rendelkezésére álló információk alapján fogja megtenni.

38) A fogadó tagállam illetékes hatósága megkövetelheti-e Öntől eredeti dokumentumok vagy hiteles másolatok benyújtását?

A fogadó tagállam illetékes hatósága nem követelheti meg, hogy Ön átadja a részére az eredeti dokumentumokat; ezzel szemben előfordulhat, hogy kéri az alapvető dokumentumok – mint például a szakmai képesítések, az Ön szakmai tapasztalatát igazoló dokumentumok – hiteles másolatait.

Ha nem tudja benyújtani egy vagy több ilyen dokumentum hiteles másolatát, az illetékes hatóságnak magának kell ellenőriznie a dokumentum hitelességét az Ön jogszerű letelepedése szerinti tagállam illetékes hatóságánál.

39) Minden dokumentumot fordításban kell-e benyújtani?

A fogadó tagállam illetékes hatósága csak akkor írhatja elő a dokumentumok fordítását, ha az Ön elismerési kérelmének feldolgozásához ez valóban szükséges.

Hiteles fordítás csak az alapvető dokumentumok esetében írható elő.

Példa: szakmai képesítések, a szakmai tapasztalatra vonatkozó igazolások.

Ha azonban Ön olyan orvos, általános ápoló, fogorvos, szülésznő, állatorvos, gyógyszerész vagy építészmérnök, akinek a képesítése szerepel a 2005/36/EK irányelv V. mellékletében, szakmai képesítésének hiteles fordítása nem írható elő, amennyiben ez az Ön elismerési kérelmének feldolgozásához nem elengedhetetlen. Az illetékes hatóság ugyanis könnyen ellenőrizheti, hogy az Ön képesítésének megnevezése megfelel-e a mellékletben feltüntetett megnevezésnek.

A fogadó tagállam hatósága hiteles fordítást az olyan típusdokumentumok esetében sem írhat elő, mint például a személyi igazolványok, az útlevelek stb.

Ön minden esetben szabadon választhatja meg, hogy a fordításait a saját tagállamának illetékes hatóságával vagy a fogadó tagállam illetékes hatóságával hitelesíteti-e. A fogadó tagállam hatósága mindenesetre köteles elfogadni az Ön saját tagállama által hitelesített fordításokat.

40) Elismerési kérelmét milyen határidőn belül kell feldolgozni?

Először is a fogadó tagállam illetékes hatósága a kézhezvételtől számított egy hónapos határidőn belül visszaigazolja az Ön által benyújtott iratok átvételét, és adott esetben tájékoztatja Önt bármely hiányzó dokumentumról.

Az illetékes hatóság köteles az Ön hiánytalan kérelmének benyújtásától számított lehető legrövidebb határidőn belül, és mindenesetre az automatikus elismerés szabályrendszerébe tartozó esetekben legkésőbb három hónapon belül (lásd a 42–45. kérdést), az oklevelek általános elismerésének szabályrendszerébe tartozó esetekben (lásd a 49–60. kérdést) és a szakmai képesítések automatikus elismerési szabályrendszerébe tartozó esetekben (lásd a 46–48. kérdést) pedig legkésőbb négy hónapon belül kell megfelelően indokolt határozatot hozni. A határidő betartásának elmulasztása esetén lásd a 63. kérdést.

41) Milyen jogok illetik meg, ha az elismerést megadják Önnek?

Az elismerés feljogosítja Önt a kérdéses szakma gyakorlására. Ön tehát a fogadó tagállam állampolgáira alkalmazandó feltételekkel megegyező feltételekkel kezdheti meg a szakma gyakorlását. A fogadó tagállamban ugyanazok a (törvényi, rendeleti, közigazgatási és etikai) szabályok vonatkoznak Önre, mint a fogadó tagállam állampolgáira. Többek között tiszteletben kell tartania a szakma fogadó tagállambeli tevékenységi körét. Abban az esetben, ha a szakmát munkavállalóként gyakorolja, Ön

jogosult a nemzeti oklevelekkel rendelkezőkével megegyező címen pályázni a fogadó tagállamban kínált állásokra és részt venni az adott országban létező személyzeti felvételi eljárásokban (interjúkon, pályázati dokumentációk vizsgálatában, versenyvizsgákon stb.).

B. 2 Ágazati szakmák

Ezek olyan szakmák, amelyeknek a képzési minimumkövetelményeit közösségi szinten harmonizálták: orvos, általános ápoló, fogorvos, állatorvos, szülésznő, gyógyszerész, illetve építészmérnök.

42) Hogyan történik kérelmének vizsgálata?

Az Ön képzése elvieken az oklevelek automatikus elismerési szabályrendszerébe tartozik (lásd a 43. és a 44. kérdést). Ez azt jelenti, hogy a fogadó tagállam ekkor nem ellenőrizheti az Ön képzését, és következésképp nem kérhet Öntől az elvégzett képzés tartalmát pontosító dokumentumot.

Ha Ön olyan, az Unión kívüli harmadik országban szerzett képzéssel rendelkezik, amely egy tagállamban már első elismerés tárgyát képezte, és ha ez a tagállam igazolta, hogy Ön az érintett szakmát legalább három évig gyakorolta a területén, az Ön képesítésének elismerése nem automatikus, hanem az oklevelek általános elismerési szabályrendszere alapján történik (lásd a 45., valamint a 49–60. kérdést).

43) Milyen feltételeknek kell Önnek eleget tennie ahhoz, hogy jogosult legyen az automatikus elismerésre?

– Orvos, általános ápoló, fogorvos, állatorvos és gyógyszerész

Önnek az érintett tagállam vonatkozásában a 2005/36/EK irányelv V. mellékletében feltüntetett képesítéssel (azaz a képesítés megszerzését tanúsító okirattal, valamint az ez utóbbit kísérő esetleges bizonyítvánnyal) kell rendelkeznie. Ennek a képesítésnek a 2005/36/EK irányelvben megállapított képzési minimumkövetelményeknek megfelelő képzés elvégzését kell tanúsítania. Általában teljesül ez a feltétel, ha az Ön által elvégzett képzés az érintett képesítés és tagállam vonatkozásában az V. mellékletben feltüntetett referencia-időpont után kezdődött.

Példa: Ön az „Attestato di formazione specifica in medicina generale” képesítés megszerzését tanúsító okirattal rendelkező olasz orvos, és ezt az okiratot 1994. október 31. után szerezte meg (lásd az V. melléklet 5.1.4. pontját); ez az okirat az irányelvnek megfelelő képzést tanúsít, Ön tehát jogosult az automatikus elismerésre.

– Szülésznő

Önnek az érintett tagállam vonatkozásában a 2005/36/EK irányelv V. mellékletében feltüntetett képesítéssel (azaz a képesítés megszerzését tanúsító okirattal, valamint az ez utóbbit kísérő esetleges bizonyítvánnyal) kell rendelkeznie. Ennek a képesítésnek a 2005/36/EK irányelvben megállapított képzési minimumkövetelményeknek megfelelő képzés elvégzését kell tanúsítania. Általában teljesül ez a feltétel, ha az Ön által elvégzett képzés az érintett képesítés és tagállam vonatkozásában az V. mellékletben feltüntetett referencia-időpont után kezdődött.

Az automatikus elismerésre attól függően jogosult vagy sem, hogy milyen képzésben vett részt.

Így ha Ön legalább kétéves vagy 3600 órás, teljes idejű szülésznői képzésben vett részt, amelynek megkezdése általános ápolói képesítés megszerzését tanúsító okirat meglétéhez van kötve, Ön jogosult lesz az automatikus elismerésre.

Ha viszont Ön általános ápolói, azt követően pedig 18 hónapos szülésznői képzésben vett részt, Ön csak akkor lesz jogosult az automatikus elismerésre, ha a szakmát legalább egy évig gyakorolta.

Végül, ha Ön legalább hároméves szülésznői képzésben vett részt, amelynek megkezdése nincs oklevél, bizonyítvány, vagy más, egyetemi vagy felsőoktatási intézménybe való felvételre jogosító okirat meglétéhez kötve, Ön csak akkor lesz jogosult az automatikus elismerésre, ha a szakmát legalább két évig gyakorolta.

– Építészmérnök

Attól függően, hogy milyen képzésben vett részt, jogosult vagy nem az automatikus elismerésre.

Annak érdekében, hogy automatikus elismerésre jogosult legyen, Önnek az érintett tagállam vonatkozásában a 2005/36/EK irányelv V. mellékletében feltüntetett képesítéssel kell rendelkeznie (azaz a képesítés megszerzését tanúsító okirattal, valamint az ez utóbbit kísérő esetleges bizonyítvánnyal). Ennek a képesítésnek a 2005/36/EK irányelvben megállapított képzési minimumkövetelményeknek megfelelő képzést kell tanúsítania. Általában teljesül ez a feltétel, ha az Ön által elvégzett képzés legkorábban az érintett képesítés és tanév vonatkozásában az V. mellékletben feltüntetett referencia-tanévben kezdődött.

Példa: ha Ön az „Universidad Europea de Madrid” egyetemen kiállított „Título oficial de arquitecto” képesítés megszerzését tanúsító okirattal rendelkező spanyol építészmérnök, és képzését legkorábban az 1998/1999-es tanév során kezdte (lásd az V. melléklet 5.1.7. pontját), Ön jogosult lehet az automatikus elismerésre.

Ha viszont Ön a „Politecnico di Bari” intézményben kiállított „Laurea specialistica in architettura” képesítés megszerzését tanúsító okirattal rendelkező olasz építészmérnök, és képzését legkorábban az 1999/2000 tanév során kezdte, de még nem szerezte meg a „Diploma di abilitazione all’esercizio indipendente della professione”

megnevezésű oklevelet, amelyet Olaszországban a képesítés megszerzését tanúsító okiraton felül előírnak (lásd az V. melléklet 5.1.7. pontját), Ön nem jogosult az automatikus elismerésre.

44) Jogosult-e Ön az automatikus elismerésre, ha képesítését még azelőtt szerezte meg, hogy országa csatlakozott Európai Unióhoz?

– Orvos, általános ápoló, fogorvos, állatorvos, szülésznő és gyógyszerész

Ha az Ön képesítése az irányelv V. mellékletében az érintett képesítés és tagállam vonatkozásában feltüntetett referencia-időpont előtt megkezdett képzést tanúsít *(példa: egy cseh általános ápoló esetében 2004. május 1. – V. melléklet 5.2.2. pont stb.)* és ha ez a képzés nem felel meg a képzési minimumkövetelményeknek, Ön ennek ellenére jogosult lesz az automatikus elismerésre, ha saját tagállama által kiállított igazolás révén igazolni tudja, hogy az érintett szakmát az igazolás kiállítását megelőző öt év során legalább három egymást követő évben ténylegesen és jogszerűen gyakorolta. Hasonlóképpen, ha az Ön képesítése az irányelvnek az érintett szakmákhoz kapcsolódó szerzett jogokra vonatkozó rendelkezései közül valamelyiknek a hatálya alá tartozik (például a volt Jugoszláviában, a volt NDK-ban stb. szerzett képesítések), Önnek – igazolásokkal alátámasztva – eleget kell tennie a szakmai tapasztalatra vonatkozóan előírt feltételeknek ahhoz, hogy ilyen címen automatikus elismerésre legyen jogosult.

– Építészmérnök

Ha az Ön képesítése az irányelv V. mellékletében az érintett képesítés és tagállam vonatkozásában feltüntetett referencia-időpont előtt megkezdett képzést tanúsít *(példa: egy máltai építészmérnök esetében a 2007/2008-as tanév előtt – V. melléklet, 5.7.1. pont)*, annak ellenére, hogy ez a képzés nem felel meg a 2005/36/EK irányelvben megállapított minimumkövetelményeknek, Ön jogosult lehet a szerzett jogokon alapuló automatikus elismerésre – feltéve, hogy rendelkezik a 2005/36/EK irányelv VI. mellékletében az érintett tagállam vonatkozásában feltüntetett képesítéssel (azaz a képesítés megszerzését tanúsító okirattal, valamint az ez utóbbit kísérő esetleges bizonyítvánnyal). Az Ön képzésének legkésőbb az irányelv VI. mellékletében az érintett képesítés és tagállam vonatkozásában feltüntetett referencia-tanév során kellett kezdődnie.

Ezenkívül, ha az Ön képesítése az irányelv V. és VI. mellékletében sem szereplő képzést tanúsít, Ön mégis jogosult lehet az automatikus elismerésre, ha saját tagállamának igazolása révén igazolni tudja, hogy az adott államban az irányelvben meghatározott időpont előtt engedélyezték Önnek az építészmérnöki szakmai cím használatát, valamint azt, hogy az érintett szakmát az igazolás kiállítását megelőző öt év során legalább három egymást követő évben ténylegesen és jogszerűen gyakorolta. Hasonlóképpen, ha az Ön képesítése az irányelvnek az érintett szakmákhoz kapcsolódó szerzett jogokra vonatkozó rendelkezései közül valamelyiknek a hatálya

alá tartozik (például a volt Jugoszláviában, a volt NDK-ban stb. szerzett képesítések), Önnek – igazolásokkal alátámasztva – eleget kell tennie a szakmai tapasztalatra vonatkozóan előírt feltételeknek ahhoz, hogy ilyen címen jogosult lehessen az automatikus elismerésre.

45) Milyen elismerési eljárás alkalmazandó, ha nem adható meg Önnek az automatikus elismerés?

Ha az automatikus elismerés nem adható meg Önnek, akkor az elismerés az általános rendszer keretébe tartozik (lásd a 49–60. kérdést).

Mivel az irányelv csak korlátozott számú esetben rendelkezik az általános rendszernek a szubszidiaritáson alapuló alkalmazásáról, az is előfordulhat, hogy az elismerés nem tartozik az általános rendszer (III. cím, I. fejezet) hatálya alá. Ebben az esetben Önnek joga van a Szerződésnek a letelepedési szabadságról szóló 43. cikke alapján elismertetni képesítését. Az illetékes hatóság – a Szerződés értelmében – köteles az Ön képesítését összevetni a nemzeti képesítéssel, figyelembe véve az Ön szakmai tapasztalatát és kiegészítő képesítéseit is. Ha a hatóság eltéréseket tapasztal, felkérheti Önt, hogy ezeket a nemzeti szabályoknak megfelelően, például vizsga, szakmai gyakorlat vagy kiegészítő képzés révén ellensúlyozza.

B.3 Kézművesipari, ipari és kereskedelmi szakmák

Ha Ön a IV. mellékletben felsorolt tevékenységet kíván folytatni, szakmai tapasztalata alapján jogosult lehet képesítéseinek automatikus elismerésére, amennyiben teljesíti az irányelvben előírt feltételeket.

46) Hogyan történik kérelmének vizsgálata?

Az Ön által benyújtott dokumentumok alapján a fogadó állam illetékes hatósága elsősorban azt fogja ellenőrizni, hogy Ön eleget tesz-e az automatikus elismerésre való jogosultság feltételeinek.

47) Milyen feltételeknek kell eleget tennie az automatikus elismerésre való jogosultsághoz?

Az Ön által folytatni kívánt tevékenységtől függően a szakmai tapasztalatra vonatkozó feltételeket (melyekhez adott esetben a képzéshez kapcsolódó feltételek társulnak) az irányelv 17., 18., illetve 19. cikke határozza meg. A kérdéses szakmai tapasztalatnak ahhoz a tevékenységhez kell kapcsolódnia, amelyet a fogadó államban kíván folytatni. Az irányelv ezt a tapasztalatot annak természetétől (önálló vállalkozóként, vállalkozás vezetőjeként vagy munkavállalóként folytatott tevékenység stb.), valamint

időtartamától (évek száma, az adott tapasztalat végének időpontja stb.) függően határozza meg. Bizonyos esetekben az irányelv egy elismert képzés korábbi elvégzését is előírja.

A kozmetikához kapcsolódó tevékenységek például az irányelv IV. melléklete III. jegyzéke 4. pontjának hatálya alá tartoznak. Tehát az irányelv 19. cikke alkalmazandó. Ha Ön önálló vállalkozói minőségben kozmetikusként három egymást követő éven át tartó szakmai tapasztalattal rendelkezik Németországban, és ha ez a tevékenység nem több mint tíz éve fejeződött be, pusztán szakmai tapasztalata alapján Ön jogosult lehet automatikus elismerésre Görögországban.

Ezzel szemben a fodrászathoz kapcsolódó tevékenységek a IV. melléklet I. jegyzéke 3. pontjának hatálya alá tartoznak, és ebben az esetben a 17. cikk alkalmazandó. Ha Ön önálló vállalkozói minőségben fodrászként három egymást követő éven át tartó szakmai tapasztalattal rendelkezik Németországban, ez nem lesz elég ahhoz, hogy jogosult legyen az automatikus elismerésre Görögországban. Ehhez Önnek ezenkívül vagy egy korábbi, legalább hároméves, és Németországban elismert képzést kell igazolnia, vagy azt kell bizonyítania, hogy a fodrászati tevékenységet legalább öt évig munkavállalóként folytatta. Ön jogosult lehetett volna az automatikus elismerésre is, ha önálló vállalkozóként vagy vállalkozás vezetőjeként legalább hat egymást követő éven át tartó szakmai tapasztalattal rendelkezett volna a fodrászat területén Németországban, vagy pedig ilyen címen szerzett négyéves tapasztalattal és amellet legalább két éves korábbi, elismert képzéssel rendelkezett volna.

48) Milyen eljárás alkalmazandó, ha az automatikus elismerés nem adható meg Önnek?

Ha az a tevékenység, amelyet a fogadó államban folytatni kíván, szerepel az irányelv IV. mellékletében, de Ön nem tesz eleget azoknak a feltételeknek, amelyek a szakmai tapasztalaton alapuló automatikus elismerésre való jogosultsághoz szükségesek, az elismerés az általános rendszer hatálya alá tartozik (lásd 49–60. kérdés).

(Példa: Ön mindössze egy év tapasztalattal rendelkező kozmetikus), az elismerés ekkor az általános rendszer keretébe tartozik (lásd a 49–60. kérdést).

B.4 Az általános rendszer keretébe tartozó szakmák

Minden olyan szakma ide tartozik, amelyre nem vonatkozhat a **B.2.** és a **B.3.** pontban ismertetett két automatikus elismerési szabályrendszer valamelyike.

49) Hogyan történik kérelmének vizsgálata?

1) A képesítésének ellenőrzésével megbízott illetékes hatóság először is azt fogja ellenőrizni, hogy az a tagállam, amelyben képesítését Ön megszerezte, szabályozza-e azt a szakmát, amelynek vonatkozásában képesítésének elismerését kéri. Ha az a tagállam, amelyben Ön megszerezte a képesítését, nem szabályozza ezt a szakmát, és ha az adott szakmára felkészítő képzést sem szabályozza, az illetékes hatóság

megkövetelheti Öntől annak igazolását, hogy a kérdéses szakmát az elmúlt tíz év során legalább két évig gyakorolta (lásd a 9. és a 12. kérdést). Ha Ön nem tudja ennek bizonyítékát bemutatni, vagy nem rendelkezik ilyen szakmai tapasztalattal, az illetékes hatóság jogosult arra, hogy az Ön elismerési kérelme vonatkozásában mellőzze a 2005/36/EK irányelv szabályainak alkalmazását.

Ha képesítését Ön harmadik országban szerezte meg, az illetékes hatóság ellenőrzi, hogy a kérdéses szakmát legalább három hónapig ténylegesen gyakorolta-e abban a tagállamban, amely elsőként ismerte el a képesítését. Ezt a szakmai tapasztalatot az adott tagállam által kiállított bizonyítvánnyal kell igazolni. Az irányelv kizárólag ezzel a feltétellel vonatkozik Önre.

2) Az illetékes hatóság ezt követően azt ellenőrzi, hogy az irányelvben megállapított kritériumokra való tekintettel milyen szintű az Ön képesítése. A 2005/36/EK irányelv (a 11. cikk) a szakmai képesítéseket öt szintre – a), b), c), d), e) szintre – osztja az általuk tanúsított képzés időtartamától és szintjétől függően. Az a) szint a legalacsonyabb, az e) szint pedig a legmagasabb.

Az irányelv előírja, hogy az illetékes hatóság (az 50–52. kérdésre is figyelemmel) nem utasíthatja el az Ön képesítésének elismerését, ha annak szintbesorolása azonos a nemzeti viszonylatban megkövetelt képzésével, vagy annál eggyel alacsonyabb.

Példa: a fogadó tagállamban előírt szakmai képesítés besorolása c) szintű; ha az Ön szakmai képesítésének besorolása c) vagy b) szintű, az irányelv alkalmazandó; ha viszont képesítésének besorolása a) szintű, az irányelv nem alkalmazandó, mert az Ön képesítése és a fogadó tagállam képesítése közötti eltérés túlságosan jelentős.

Ettől az elvtől azonban el kell térni, ha a fogadó tagállamban előírt szakmai képesítés négyéves képzést tanúsít és azt az e) szintbe sorolják. Ebben az esetben az illetékes hatóság nem utasíthatja el az Ön képesítésének elismerését, ha annak szintbesorolása e), d) vagy c), vagyis akár kettővel alacsonyabb.

Ahhoz, hogy megtudja az Ön képesítésének szintjét és a fogadó tagállam képesítésének szintjét, a következő címen található adatbázisunkat érdemes tanulmányoznia:

http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/regprof/index.cfm?fuseaction=home_welcome.

Felveheti a kapcsolatot a nemzeti információs szolgálattal is, a következő címen: http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/docs/contact-points/info-points_en.pdf

3) Az illetékes hatóság ezt követően összehasonlítja az Ön által elvégzett képzést a nemzeti képzéssel, annak ellenőrzése érdekében, hogy vannak-e lényeges eltérések e két képzés között. Lényeges eltéréseken olyan, kifejezetten jelentős eltéréseket értünk, amelyek a szakma gyakorlása szempontjából lényeges kérdésekre vonatkoznak.

Ha az illetékes hatóság lényeges eltéréseket tár fel az Ön képzése és a nemzeti képzés között, akkor azt kell ellenőriznie, hogy ezek az eltérések nem ellensúlyozhatók-e az Ön szakmai tapasztalatával, vagy bármely, Ön által esetlegesen elvégzett kiegészítő

képzéssel. Ezért fontos a lehető legtöbb erre vonatkozó információt átadni az illetékes hatóságnak.

A vizsgálat elvégzését követően az illetékes hatóság határozatot hoz, amelyet megfelelően meg kell indokolnia.

50) Milyen határozatot hozhat az illetékes hatóság?

1) Határozhat úgy, hogy elismeri az Ön képesítését (lásd a 41. kérdést is).

2) Elutasíthatja az Ön képesítésének elismerését. Az elutasításra azonban csak kivételes esetben kerül sor. Az elutasítás például akkor indokolt, ha kiderül, hogy az a szakma, amelynek vonatkozásában Ön a képesítésének elismerését kérte, nem egyezik meg azzal, amelyre Ön képesítéssel rendelkezik.

Ezzel szemben az elutasítás nem indokolt például abban a feltételezett esetben, ha az Ön képesítése és a fogadó tagállam képesítése közötti szintbeli eltérés túlságosan nagy, vagy abban a feltételezett esetben, ha Ön adott esetben azért nem rendelkezik az előírt két év szakmai tapasztalattal, mert képesítését olyan tagállamban szerezte meg, amely sem a kérdéses szakmát, sem az arra felkészítő képzést nem szabályozza. Ebben az esetben az illetékes hatóság semmiképpen sem köteles alkalmazni az irányelvet, de – a Szerződés alapján – továbbra is köteles összehasonlítani az Ön képzését a nemzeti képzéssel, figyelembe véve az Ön szakmai tapasztalatát és az Ön által elvégzett kiegészítő képzéseket. Ha eltéréseket állapít meg, kérheti Öntől, hogy ezeket az eltéréseket például vizsgával, alkalmazkodási időszakokkal vagy kiegészítő képzéssel orvosolja.

3) Az illetékes hatóság az Ön képesítésének elismerése előtt további intézkedéseket is előírhat Önnek (lásd az 51. és az 52. kérdést is), ha adott esetben olyan lényeges eltéréseket tárt fel az Ön képzése és a nemzeti képzés között, amelyek az Ön szakmai tapasztalatával és/vagy kiegészítő képzéseivel nem ellensúlyozhatók.

51) Milyen további követelményeket írhat elő Önnek az illetékes hatóság?

Az illetékes hatóság alkalmassági vizsga letételét vagy legfeljebb három évig tartó alkalmazkodási időszak teljesítését írhatja elő Önnek.

52) Alkalmazkodási időszak vagy vizsga előírása esetén a hatóság maga választhat-e az alkalmazkodási időszak és a vizsga között?

Elviekben nem. Önnek kell választania az alkalmassági vizsga és az alkalmazkodási időszak között. Vannak azonban kivételek ezen elv alól a következő esetekben:

– a jogi szakmáknál,

– azoknál a szakmánál, amelyeknek a képzési követelményeit harmonizálták, de amelyekre nem vonatkozik az automatikus elismerés, a szakápolók kivételével (lásd a 42–45. kérdést);

– az irányelv IV. mellékletében említett kézművesipari, kereskedelmi és ipari szakmákat gyakorló azon személyek, akikre nem vonatkozik az automatikus elismerési szabályrendszer (lásd a 46–48. kérdést), és akik önálló vállalkozóként vagy vállalkozás vezetőjeként kívánnak letelepedni, amennyiben szakmai tevékenységük a hatályos egyedi nemzeti szabályozás ismeretét és alkalmazását feltételezi, feltéve, hogy ugyanezt a saját állampolgároktól is megkövetelik;

– a következő szakmák esetében a következő tagállamokban az illetékes hatóságnak joga van alkalmassági vizsgát előírni:

- Franciaország: síoktató, tengerimerülés-oktató, ejtőernyő-oktató, magashegyi túravezető, barlangkutató-oktató;
- Ausztria: alpesi-sí-oktató, sífutás-oktató, sítúravezető, hegyi túravezető;
- Olaszország: síoktató, hegyi túravezető;
- Németország (Bajorország): síoktató, sífutás-oktató, sítúravezető és hegyi túravezető;
- Belgium: magándetektív.

53) Hogyan készüljön fel az alkalmassági vizsgára, illetve az alkalmazkodási időszakra?

Ami az alkalmassági vizsgát illeti, az illetékes hatóság vagy az információs szolgálat tájékoztatást adhat Önnek az adott esetben hivatalosan igazolt felkészítő kurzusokról, vagy akár ajánlott irodalomjegyzéket és/vagy próbavizsgákat bocsáthatnak az Ön rendelkezésére (amennyiben mindez rendelkezésre áll).

Ami az alkalmazkodási időszakot illeti, az illetékes hatóság vagy az információs szolgálat megoszthatja Önnel a sikeresen teljesített szakmai gyakorlatokból levont tanulságokat, vagy akár ajánlott irodalomjegyzékkel láthatja el Önt (ha rendelkezésre áll).

54) Önnek kell-e szakmai gyakorlatról gondoskodnia az alkalmazkodási időszakban?

A fogadó tagállam az alkalmazkodási időszak megszervezésének és lebonyolításának felelősségét engedélyezett intézményekre és/vagy gyakorlatvezetőkre bízhatja. Az illetékes hatóságnak az Ön rendelkezésére kell bocsátania az Ön által gyakorolni kívánt szakma esetében az alkalmazkodási időszakért felelős intézmények/személyek jegyzékét. A lehetőségekhez mérten Önnek szabadon kell gyakorlatvezetőt és gyakorlati helyszínt választania ebből a jegyzékből.

Mindenesetre a szakmai gyakorlat feltételei nem lehetnek túl megszorítóak.

A gyakorlati helyszín nem lehet olyan földrajzi távolságra, amely akadályt jelentene.

55) Hogyan zajlik az alkalmazkodási időszak?

Az alkalmazkodási időszak képzett szakember felelőssége mellett zajlik, és kiegészítő képességgel társulhat. Az alkalmazkodási időszak végén Önt értékelik.

56) Részesülhet-e Ön javadalmazásban alkalmazkodási időszaka keretében?

Amennyiben a fogadó ország nemzeti struktúrái ezt lehetővé teszik, Ön részesülhet javadalmazásban az alkalmazkodási időszak alatt. Ez azonban nem jelent jogot.

Az Ön jogállását a fogadó tagállam határozza meg, de ha a gyakorlatukat töltő személyek nemzeti szinten jogállással rendelkeznek, Önnek is jogállással kell rendelkeznie.

57) Mi az alkalmassági vizsga tartalma?

Az alkalmassági vizsga kizárólag az Ön szakmai ismereteinek ellenőrzésére irányulhat, és csak azokra a szakma gyakorlása szempontjából elengedhetetlen tantárgyakra vonatkozhat, amelyek kapcsán lényeges eltéréseket állapítottak meg. Ezeket a tantárgyakat megfelelően meg kell határozni az illetékes hatóság által hozott határozatban; e tantárgyak között szerepelhet az érintett szakmára alkalmazandó szakmai etika ismerete.

Az alkalmassági vizsga lehet elméleti (például írásbeli vizsga) vagy gyakorlati (például síugrásvizsga).

58) Évente hány alkalmassági vizsgát kell szervezni?

Elviekben az alkalmassági vizsgák számának a benyújtott kérelmek számától kell függnie. Mindenesetre évente legalább két alkalmassági vizsgát kell szervezni. A szezonális tevékenységek – mint például a síoktatói tevékenység – esetében a vizsgáknak az idény első felére kell összpontosulniuk.

59) Indulhat-e több alkalommal az alkalmassági vizsgán?

Igen, az Ön számára engedélyezni kell, hogy sikertelenség esetén ismét induljon a vizsgán. Azt azonban, hogy Ön hány utóvizsgára jogosult, a fogadó tagállam határozza meg a nemzeti szinten hatályos szabályok figyelembevételével.

60) Az illetékes hatóságnak milyen határidőn belül kell határozatot hoznia az alkalmassági vizsgát vagy az alkalmazkodási időszakot követően?

Az irányelv nem állapít meg semmilyen konkrét határidőt, az illetékes hatóság azonban köteles lehetőleg mielőbb meghozni a határozatot.

III. KÖLTSÉGEK

61) Kérhető-e Öntől, hogy vállaljon részt aktája kezelési költségeiben?

Öntől semmilyen pénzügyi hozzájárulás sem kérhető, ha Ön igénybe veheti a szolgáltatásnyújtás szabadsága keretén belüli nyilatkozattételi rendszert (lásd az A.2. pont alatti 23. kérdést). Ebben az esetben ugyanis a fogadó tagállam hatóságának nem kell feldolgoznia az Ön aktáját.

A többi esetben viszont előfordulhat, hogy kérelmének kezeléséért valamekkora összeget kell fizetnie. Ez az összeg azonban nem haladhatja meg a nyújtott szolgáltatás tényleges költségét, és összemérhetőnek kell lennie a saját állampolgárok által hasonló esetekben fizetendő összeggel.

62) Kérhetnek-e Öntől pénzügyi hozzájárulást alkalmassági vizsgáért vagy alkalmazkodási időszakért?

Előfordulhat, hogy az alkalmassági vizsga vagy az alkalmazkodási időszak megszervezéséért Önnek valamekkora összeget kell fizetnie. Ez az összeg azonban nem haladhatja meg a nyújtott szolgáltatás tényleges költségét, és összemérhetőnek kell lennie a saját állampolgárok által hasonló esetekben fizetendő összeggel.

IV. JOGORVOSLAT

63) Milyen jogok illetik meg Önt bírósági jogorvoslat vonatkozásában?

Az Ön kérelmét elutasító (vagy további intézkedéseket, például alkalmassági vizsgát, alkalmazkodási időszakot előíró) határozatnak fel kell tüntetnie az elutasítás indokait. Ha az indokok feltüntetése elmarad az elutasító határozatban, Önnek jogában áll azok közlését kérni. Ha ezeket az indokokat nem közlik Önnel, vagy meg akarja azokat támadni, jogában áll bírósági természetű jogorvoslatot kezdeményezni a fogadó tagállam valamelyik bíróságánál. A fogadó tagállamban Ön által kezdeményezett

bíróági jogorvoslat lehetővé fogja tenni az elutasító határozat jogszerűségének ellenőrzését a közösségi jog szempontjából.

A letelepedési szabályrendszer keretében (lásd a **II. pontot**) Ön akkor is jogorvoslattal élhet, ha nem születik határozat a megadott határidőn belül. Ugyanis amíg egyetlen határozat meghozatalára sem kerül sor, Ön nem jogosult szakmájának gyakorlására a fogadó tagállam területén. A szabad szolgáltatásnyújtás szabályrendszere keretében (lásd az **I. pontot**) viszont nem szükséges jogorvoslattal élni, mivel a megadott határidőn belül meghozott határozat hiányában Ön jogosult a szolgáltatásnyújtásra.

Egyes tagállamokban közigazgatási jogorvoslatra is van lehetőség. A nemzeti szintű jogorvoslati lehetőségekről teljes körű tájékoztatást ad az információs szolgálat:

http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/docs/contact-points/info-points_en.pdf

V. NYELVI KÖVETELMÉNYEK

64) Megkövetelhető-e Öntől a fogadó tagállam nyelvének ismerete?

A fogadó tagállam megkövetelheti, hogy Ön rendelkezzen a fogadó ország nyelvének ismeretével, amennyiben ez az Ön által gyakorolni kívánt szakma természete miatt indokolt. Mindenesetre a nyelvi követelmények nem haladhatják meg a kérdéses szakma gyakorlásához objektíven szükséges mértéket (szókincs, szóbeli és/vagy írásbeli, aktív és/vagy passzív nyelvismeret).

Egyébiránt indokolt hangsúlyozni, hogy bármi legyen is a kérdéses szabályozott szakma, az Ön aktájának kezelésére a fogadó tagállam nyelvén kerül sor, valamint adott esetben – ha alkalmassági vizsgát vagy alkalmazkodási időszakot követelnek meg (lásd az 51. és az 52. kérdést) –, erre ennek a tagállamnak a nyelvén kerül sor.

Az Ön képesítésének elismerési eljárása és a nyelvi ismeretek esetleges ellenőrzése két külön eljárás. Az Ön szakmai képesítésének elismerését nem lehet azzal az indokkal elutasítani vagy elhalasztani, hogy Ön nem rendelkezik a megfelelő nyelvi ismeretekkel.

Ez alól a szabály alól az olyan esetek jelentenek kivételt, amikor a nyelvi ismeretek a képesítés részét képezik (*példa: logopédus, a fogadó tagállam nyelvét tanító oktató*).

65) Előírható-e minden esetben, hogy Ön nyelvvizsgát tegyen?

A fogadó tagállam Önnek nem írhat elő minden esetben nyelvvizsgát. A következő dokumentumok mindegyike elegendő bizonyítékot szolgáltat a nyelvismeretre:

– a fogadó tagállam nyelvén megszerzett képesítéseket tanúsító okiratok másolata;

– a fogadó tagállam nyelvének vagy nyelveinek ismeretét tanúsító okirat másolata (például egyetemi oklevél, kereskedelmi kamara által kiállított képesítés, nyelvi képzést nyújtóként elismert szerv, például a Goethe Intézet által kiállított képesítés stb.);

– a fogadó tagállamban szerzett korábbi szakmai tapasztalatot igazoló bizonyíték;

Csak akkor írható elő Önnek (szóbeli és/vagy írásbeli) vizsga, ha az említett dokumentumok egyikét sem tudja benyújtani.

VI. KIHEZ KELL FORDULNI PROBLÉMA ESETÉN

66) Ki segíthet Önnek nemzeti szinten?

1) Ha a szakmai képesítéseinek elismerési eljárása keretében nehézségei merülnek fel, a nemzeti **információs szolgálathoz** fordulhat.

2) Fordulhat az **Állampolgárok Tanácsadó Szolgálatához (ÁTSZ)** is.

Ez a szolgálat független jogi szakértőket vesz igénybe, akik ingyen nyújtanak Önnek személyre szabott tanácsot az Önt európai polgárként megillető jogokról. A válaszokat az Ön nyelvén és egyhetes határidőn belül adják meg.

Erre a szolgálatra vonatkozóan további információkat a következő internetcímen talál:

http://ec.europa.eu/citizensrights/front_end/index_hu.htm.

3) Igénybe veheti a **SOLVIT** hálózatot is.

A SOLVIT olyan online problémamegoldó hálózat, amelyben az EU tagállamai együttműködést folytatnak annak érdekében, hogy gyakorlatias módon rendezzék a belső piaci szabályoknak a hatóságok általi helytelen alkalmazásából eredő problémákat. Az EU mindegyik tagállamában (továbbá Norvégiában, Izlandon és Liechtensteinben is) létezik egy-egy SOLVIT központ. Ezek a központok a nemzeti közigazgatás részét képezik, és kötelezettséget vállalnak arra, hogy tényleges problémákra – rövid, hathetes határidőn belül – tényleges megoldásokat adnak. A SOLVIT nyújtotta szolgáltatások ingyenesek. Felhívjuk azonban a figyelmét arra, hogy nemzeti szinten a jogorvoslati határidők nem kerülnek felfüggesztésre, ha Ön igénybe veszi a SOLVIT-ot. Ha viszont úgy dönt, hogy nemzeti szinten jogorvoslattal él, már nem lesz lehetősége a SOLVIT igénybevételére.

A SOLVIT-ra vonatkozóan a következő internetcímen talál információkat:

http://ec.europa.eu/solvit/site/index_hu.htm.